
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

2 říjen
2005–6
68. ročník

OBSAH

(English summary see page no. 27)

Agroinštitút Nitra úspešný na veľtrhu „AGROKOMPLEX 2005“	2
Naše školy na 32. ročníku Země živitelka	2
Modernizácia, inovácia, racionalizácia	3
Rozšírené zasadání redakční rady časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola	5
Interdisciplinárne vzťahy	7
Bezpečnosť potravín	10
Školení manažerů	11
Agroinštitút Nitra	11
Informační servis	12
Environmentální vzdělávání v Japonsku	12
Akce a výstavy	14
Školy a informace o nich na Internetu	15
Co mi vyprávěla kniha	16
Archeoskanzen Modrá	17
Hontianska paráda	19
Výstava pro vzdělávací účely	20
Mladí chovatelia súťažili vo Zvolene	20
Ekologové v Kadani	21
Bohumír Hušek	21
Rudolf Bächer	22
Patří k našim nejstarším školám	23
Stopadesát let lesnické školy Trutnov	24
110leté bilancování	26
Contents	27

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

AGROINŠTITÚT NITRA ÚSPEŠNÝ NA VEĽTRHU „AGROKOMPLEX 2005“

V roku 2005 sa konal vo výstavnom areáli Agrokomplex – výstavníctvo Nitra už 32. ročník medzinárodného poľnohospodárskeho a potravinárskeho veľtrhu Agrokomplex 2005 v dňoch 18. – 23. augusta. Medzi účastníkmi a vystavovateľmi mal svoje zastúpenie aj Agroinštitút Nitra samostatnou expozíciou – „Expozícia Agroinštitútu Nitra a Agroforum na medzinárodnom poľnohospodárskom a potravinárskom veľtrhu AX 2005“.

Súčasťou expozície bola aj propagácia a prezentácia výsledkov práce žiakov stredných škôl pôdohospodárskeho zamerania v oblasti vzájomnej spolupráce v rámci stanovených kompetencií v zabezpečovaní úloh stredného odborného vzdelávania súvisiaceho s prípravou mládeže na povolania a s pedagogickými zamestnancami stredných škôl pôdohospodárskeho zamerania.

Agroinštitút Nitra sa prezentoval ako vzdelávacia a poradenská inštitúcia Ministerstva pôdohospodárstva SR, propagoval súčasný trend v ďalšom vzdelávaní s akcentom na plnenie požiadaviek vyplývajúcich zo stratégií koncepcie

rozvoja ľudských zdrojov v rezorte pôdohospodárstva SR a prispôbenie sa legislatíve Európskeho spoločenstva o podpore opatrení pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Súčasťou expozície bolo prezentačné a diskusné fórum – Agroforum. *Viac na str. 11.*

Expozícia Agroinštitútu Nitra vytvorená v spolupráci s vybranými strednými školami pôdohospodárskeho zamerania

NAŠE ŠKOLY NA 32. ROČNÍKU MEZINÁRODNÍ VÝSTAVY ZEMĚ ŽIVITELKA

Českobudějovická Střední odborná škola veterinární a zemědělská dobře využila domácího prostředí – v pestré nabídce nechyběla ani ukázka aranžování květin

Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola Mělník – vinařská chloubka

Ve stánku Středního odborného učiliště rybářského Třeboň – jako ve vodní říši

K ilustraci na obálce: Kresba plodů a květů švestky – die zweimaltragende Pflaume – vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1805

MODERNIZÁCIA, INOVÁCIA, RACIONALIZÁCIA

a zvyšovanie efektívnosti výchovno-vzdelávacieho procesu vyučovania
predmetov praxe v stredných poľnohospodárskych školách

1. časť

Základné ciele a úlohy vyučovania praxe ostávajú platné aj v súčasnosti. SPoŠ predstavuje prepojenie všeobecných a teoretických vedomostí s praktickým vyučovaním a pracovnou výchovou.

Stredná poľnohospodárska škola okrem prehľbovania všeobecného vzdelania si aj naďalej zachováva polytechnický charakter, umožňuje pripravovať žiakov pre kvalifikovanú odbornú prácu v poľnohospodárskych podnikoch, poľnohospodárskych službách, spracovateľských organizáciách a na súkromných farmách. Príprava a pôsobenie absolventov je však rozšírené i o nepoľnohospodárske podniky a pracoviská v rôznych technických funkciách a robotníckych povolaniach, čím nadobúda škola charakter nielen poľnohospodárskej, ale i národohospodárskej školy.

Zmeny v našej spoločnosti smerom k demokracii a trhovému modelu hospodárenia však vyvolávajú i závažné zmeny v postavení a uplatnení absolventa poľnohospodárskej školy, ako i spôsoboch, formách a metódach pedagogického pôsobenia a práce učiteľa i samotného žiaka.

Na základe dlhoročných skúseností z vyučovania praxe v SPoŠ Michalovce chceme poukázať na všetko, čo sa za posledných 15–20 rokov zmenilo a čo všetko je vo vyučovanom procese praxe potrebné zmeniť, poopraviť, inovovať a zaviesť tak, aby nás nové trendy spoločenskej výroby a praxe nepredbehli v požiadavkách na kvalitu prípravy absolventov. Ide o to, aby sme v teórii a praktickej príprave vedeli udržať náležitý predstih, súlad a krok.

V každom prípade ostáva základnou požiadavkou pri vyučovaní praxe zabezpečiť efektívny transfer, t.j. prenos alebo pretavenie teoretických vedomostí nadobudnutých počas 4 rokov štúdia na efektívnu praktickú činnosť vo výrobných a ostatných podmienkach pracovného procesu tak, aby našli absolventi súčasných stredných odborných poľnohospodárskych škôl zodpovedajúce uplatnenie a sebarealizáciu v súčasných zložitých a náročných podmienkach spoločenskej praxe v trhovej ekonomike.

Obsah, formy a metódy vyučovania praxe v SPoŠ Michalovce

Úlohou predmetu prax je pripraviť žiakov pre prácu v odbornom povolaní ako vo veľkovýrobných prevádzkach tak i v súkromných alebo rodinných podnikoch poľnohospodárskeho i nepoľnohospodárskeho charakteru.

Pri vyučovaní praxe si žiaci osvojujú pracovnú techniku, oboznamujú sa s princípmi organizácie pracovných postupov, spôsobmi riadenia výroby a zásadami hygieny a bezpečnosti práce. Učia sa posudzovať zložitost' a namáhavosť pracovných úkonov a hodnotiť kvalitu vykonanej práce svojej i práce svojich podriadených. Overujú si platnosť poznaných teoretických zákonov a poučiek v konkrétnych prírodných a ekonomických podmienkach a získavajú zásohu vedomostí, skúseností a praktických zručností.

Predmet prax vo svojej komplexnosti prispieva k vytváraniu kladného vzťahu k práci (hlavne fyzickej ale i organizačnej a riadiacej), k upevňovaniu uvedomelej disciplíny a sebadisciplíny, k umeniu vedieť pracovať v kolektíve, k poriadku, svedomitosti, vytrvalosti a pracovnej obetavosti.

Účasť na produktívnej, spoločensky užitočnej práci pomáha pestovať u žiakov pocit osobnej zodpovednosti, vôľu prekonávať ťažkosti, problémy a prekážky. Rozvíja tvorivú iniciatívu žiackej osobnosti, dvíha zdravé sebadomie a schopnosť popasovať sa s odbornými, psychologickými a inými problémami.

V neposlednej miere prax pomáha vytvárať kladný vzťah k prírode, úctu k živým rastlinám, zvieratám, k pôde ako živiteľke a vzťah k ťažkej, zodpovednej a náročnej práci poľnohospodára. Tým naplňajú predmety praxe a činnosť v nich aj environmentálny rozmer.

V našej škole v súčasnosti vyučujeme 5 základných foriem praxe:

1. **individuálna prax** (žiaci 1.–4. roč.) v rozsahu 30–70 hodín
2. **učebná prax** (žiaci 1.–4. roč.) v rozsahu 120 hodín

3. **odborná (prevádzková) prax** (žiaci 3. roč.) v rozsahu 70 hodín
4. **prázdninová prax** (žiaci 3. roč.) v rozsahu 70 hodín
5. **zahraničná (výmenná) prax** v rozsahu 70 hodín

Vyučovací proces v predmetoch praxe je špecifický a podstatne iný ako pri teoretických predmetoch. Uskutočňuje sa v cvičných a prevádzkových podmienkach prispôbovaných pre získavanie praktických zručností, a to jednak v účelových zariadeniach školy (botanická záhrada, zookútik), jednak na pracoviskách Školského majetku ako i v samotných výrobných i nevýrobných organizáciách v okrese Michalovce i mimo neho počas absolvovania odbornej praxe.

V 1. a 2. ročníku žiaci získavajú základné vedomosti a odborné zručnosti v manuálnych prácach s jednoduchým poľnohospodárskym náradím, učia sa merať dĺžky, výšky a plochy poľnohospodárskych priestorov a materiálov ako i vážiť hospodárske zvieratá. Vykonávajú základné pracovné operácie pri obrábaní dreva, kovov a pri oprave a údržbe poľnohospodárskych strojov a náradia.

Prirodzený záujem ako i základné pracovné návyky podchyťujeme a pestujeme u žiakov spájaním teórie učebnej praxe s praktickými úkonmi v okolí školy, v botanickej záhrade a v zookútiku školy.

Žiaci v rámci praxe vysádzajú ovocné a okrasné stromky, kvety a vykonávajú rôzne práce súvisiace s ich pestovaním v exteriéroch a interiéroch školy. V botanickej záhrade pestujeme so žiakmi všetky druhy poľnohospodárskych plodín, exotické, vodné a liečivé rastliny. V záhrade sa tiež vykonávajú školské pokusy. V živočíšnej výrobe sa žiaci prvých a druhých ročníkov zoznamujú s objektami živočíšnej výroby, na Školskom majetku s plemenami a chovom hovädzieho dobytku a ošípaných. Učia sa zásadám správneho prístupu k hospodárskym zvieratám a manipulácie s nimi. Taktiež sa zoznamujú s ošetrovaním zvierat ako i s obsluhou strojov a zariadení pre kŕmenie a ošetrovanie zvierat.

Činnosť v živočíšnej oblasti praxe spájame s praktickou prácou, chovom a ošetrovaním drobných zvierat v zookútiku školy, kde chováme hrabavú a vodnú hydinu, holuby, exotické vtáctvo, králiky a srnčiu zver. Žiaci získavajú odborné vedomosti, pracovné návyky, ale hlavne lásku a emocionálny vzťah k malým živým zvieratám.

V 3. ročníku žiaci nacvičujú základné činnosti, ktoré súvisia s funkciou vedúceho výrobných skupín a organizáciou vykonávania a kontroly prác v rastlinnej výrobe, živočíšnej

výrobe a na úseku mechanizácie. Na odbornej praxi sa zoznamujú aj s vykonávaním a vedením ekonomickej a administratívnej činnosti na jednotlivých prevádzkach výrobných i nevýrobných podnikov.

Vo 4. ročníku už nacvičujú komplexné ekonomické činnosti a rozbor činnosti a hospodárenia poľnohospodárskych podnikov a venujú sa vypracovávaniu záverečných maturitných písomných prác. Taktiež sa zoznamujú s plánovaním v poľnohospodárskych podnikoch a opakujú vybrané učebné celky k praktickým maturitným skúškam.

Individuálnu prax vykonávajú žiaci počas vyučovania tak, že sa po týždni pravidelne striedajú po dvojiciach. Cieľom individuálnej praxe je rozvíjať a upevňovať tie zručnosti, ktoré nadobudli v učebnej praxi. Ďalej sa na individuálnej praxi učia pohotovo orientovať vo výrobe, hodnotiť výrobu, odstraňovať nedostatky ako i navrhovať potrebné opatrenia.

Učebné praxe vyučujeme v blokoch po jednotlivých týždňoch. Žiaci sa striedajú podľa harmonogramu v špeciálnom stavebnom bloku praxe na školskom majetku. Učebnú prax vedú odborní učitelia praxe, spravidla poľnohospodárski inžinieri s výrobnou praxou alebo ekonomickým zameraním. Prax sa vyučuje v stanovených komplexných učebných celkoch a témach, pričom sa triedy delia na skupiny.

V odbornej (prevádzkovej) praxi si žiaci upevňujú zručnosti nadobudnuté v učebnej a individuálnej praxi a získavajú komplexnejšie skúsenosti priamo v prevádzkových podmienkach rôznych podnikov.

Prázdninovú prax vykonávajú študenti individuálne alebo v skupinách taktiež v rozličných profesionálnych podnikoch. Na tejto praxi si okrem nácviku dennej operácie rozvíjajú svoje pozorovacie schopnosti, odborný úsudok, hodnotenie podmienok pracovného procesu ako i voľbu najvhodnejších optimálnych pracovných postupov. Všímajú si zaradenie jednotlivých pracovníkov, organizačné štruktúry, spôsoby riadenia a manažérskych činností.

Na odbornej a prázdninovej praxi sa žiaci zúčastňujú podľa jednotlivých študijných zameraní. Kým v ročníkoch so zameraním poľnohospodárska prevádzka a poľnohospodárske služby sa vykonávajú praxe vo výrobných podnikoch, v odbornom zameraní poľnohospodársky manažment, ekonomika a agroturistika sa vykonávajú v rozličných podnikoch poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych služieb, v bankách, sporiteľniach, poisťovniach a tiež v súkromných firmách.

Mimoriadny záujem študentov a pedagógov školy predstavuje zahraničná prax, ktorá sa vykonáva v našej škole už viac rokov na recipročnom princípe. Naši študenti počas letných prázdnin absolvujú zahraničnú prax v Maďarsku (Nyiregyháza) a v Bulharsku (Kavarna), pričom sa aktívne zapájajú do zberových prác a ošetrovania skleníkovej a poľnej zeleniny i prác v ovocných škôlkach a viniciach. Bulharskí a maďarskí študenti zasa u nás iniciatívne po-

máhajú pri žatevných prácach na pozberových linkách školského majetku a pri úprave obilia.

Praxe sú spojené so vzájomným poznávaním krás, kultúrnych tradícií jednotlivých krajín, pričom dochádza k intenzívnej výmene skúseností tak medzi žiakmi ako i vyučujúcimi praxe.

Ing. Jaroslav Ivančík
SPOŠ Michalovce

ROZŠÍŘENÉ ZASEDÁNÍ

redakční rady časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola

Na pozvání Agroinstitútu Nitra – slovenského vydavatele časopisu – se 19. srpna uskutečnilo rozšířené jednání redakční rady s českým vydavatelem ÚZPI Praha a s představiteli rezortu zemědělství, rezortu školství a členy asociací zemědělských škol. Pracovní rokování zástupců zemědělského vzdělávání Slovenské republiky a České republiky, kterých se v pohostinných prostorách Agroinstitútu sešlo přes tři desítky, tak zahrnovalo širokou problematiku vzdělávacích činností. Při předávání zkušeností a navazování další spolupráce se ukázalo, jak důležitá a nenahraditelná jsou v dnešní „elektronické době“ osobní setkání a poznávání.

Slovenští hostitelé připravili nabitý program, který obsahoval i prohlídku veletrhu Agrokomplex 2005 a působivou večerní návštěvu festivalu Hontianska paráda Hrušov (*samostatný článek v tomto čísle*). (Skupinka z české delegace si ještě stačila po ránu vyběhnout na Zobor /588 m/, vápencový vrchol s přírodní rezervací.)

První část jednání probíhala společně, posléze v rozdělených dvou skupinách řešili účastníci otázky časopisu a problematiku vzdělávání a poradenství.

Co všechno zaznělo na společném jednání?

Hostitele potěšila velká sešlost odborníků, která usnadní přenos nápadů a myšlenek přes časopis do škol, do učebních osnov, pomůže přenést nové poznatky do odborné praxe.

Účastníci představovali svá pracoviště:

Odbor výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe ČR zahrnuje rovněž zemědělské poradenství. V oblasti vzdělávání máme obdobné kořeny a i když každý jdeme svou cestou, jsou naše problémy podobné, a proto je o čem

diskutovat. I odbor vztahů s EU se mj. zabývá dalším vzděláváním a poradenstvím v prostoru rozšířené Evropy a i zde pociťují ve větší míře nutnost tyto informace předávat dál, a to nejen odborné veřejnosti, ale i k veřejnosti nejširší.

I Ministerstvo pôdohospodárstva SR se zabývá přípravou odborných dokumentů především z oblasti dalšího vzdělávání. Za hlavní problém považuje špatnou komunikaci. Pro transformaci nových metod ve vzdělávání vítá spolupráci s dalšími odborníky, s časopisem.

Cílem Ústavu zemědělských a potravinářských informací je být přirozeným integrátorem všech oborových služeb, knihovních, webových, vzdělávacích, komunikačních, poradenských, transferu poznatků vědy a výzkumu do praxe.

Zvolenský lesnický institut se zabývá dalším vzděláváním, mezi jejich činnosti patří příprava a zkoušky odborných lesních hospodářů, rekvalifikace, poradenské činnosti, činnost vydavatelská.

Agroinstitút je „prodlouženou rukou“ Ministerstva pôdohospodárstva SR. Spolupracují při tvorbě koncepcí, strategií, při zpracovávání vzdělávacích materiálů, na rozvoji zemědělského školství. V jeho centru celoživotního vzdělávání působí 4 referáty zaměřené na další vzdělávání, poradenskou a projekční činnost, zahraniční činnost, střední školství. V těchto oblastech se uskuteční ročně kolem 150 vzdělávacích aktivit, ročně se prostřídá na 500 účastníků. Začínají se orientovat na zahraniční projekty a projekty z fondů EU, z centra se věnuje projektům 50 % lidí. Přes Sapard se podalo na 15 projektů, v rámci projektu s agroenvironmentální problematikou bylo proškoleny asi 250 lidí. Další zahraniční projekty jsou zaměřené na kvalitu výroby a zpracování mléka, na agroturistiku. Významným počinem v rámci projektu „Průvodce přírodou“, zaměřeného

na vyškolení průvodců na venkově, bylo zpracování vícejazyčného slovníku životního prostředí a venkova. Začínají pracovat na projektech – evropské cesty rozvoje zemědělství, kompetence zemědělských poradců, zpracování a balení zemědělských produktů, speciální vzdělávání na venkově, bezpečnost potravin. K tomuto poslednímu tak důležitému tématu by rádi s dalšími zahraničními partnery – a také s Českou republikou – uspořádali konferenci. Agroinstitút se rovněž se zapojuje do aktivit zaměřených na FAO, na světový potravinový program. V tomto směru nabízí pravidelné proškolení zaměstnanců FAO v novém programu. Střední školství má na Agroinstitútu své zázemí. Tradiční už jsou prezentace škol na vánočních trzích, organizace soutěží odborných zručností – je to pomoc vzájemná. Oceňují i dobrou spolupráci s rezortními partnery.

Představitelé Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru jsou překvapeni zázemím a podmínkami Agroinstitútu a litují, že obdobné zařízení není v České republice. Asociace má kolem 110 členů, členem je mj. i Agrární komora ČR, a je jednou z 19 asociací pod CESH. Společně chtějí řešit problémy škol a školních hospodářství. Setkání se slovenskými představiteli škol není jejich prvním, ve spolupráci budou pokračovat i s novou asociací.

Obdobnou situaci řeší slovenské školy. Dochází ke sloučení bývalé Asociácie riaditeľov SOU a vedúcich SPV v rezorte pôdohospodárstva a bývalého Združenia pracovníkov poľnohospodárskych, lesníckych a potravinárskych škôl a školských hospodárstiev. Nová asociace má název Asociácia vzdelávacích zariadení pre rozvoj vidieka a produkciu potravín a je do ní přihlášeno na 70 členů. Činnost nového seskupení bude obdobná. Podporují vzdělávací aktivity Agroinstitútu, se kterým spolupracují na různých projektech. Vítají i dobrou spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva SR. Řešit chtějí mj. profilaci absolventů, přístup ke vzdělávání, možnosti práce v EU, certifikaci oborů. Mají společné zástupce v EUROPEA.

Samostatné jednání redakční rady

Slovenská část redakce řeší otázku svého zázemí, které je nutné pro přípravu kvalitního obsahu časopisu. Vydávání finančně podporovala i původní Asociácia riaditeľov SOU.

Rada poukázala na slabší účast svých členů na jednání. Pokud se někdo ze členů redakční rady nemůže zúčastnit zasedání, je pro chod časopisu důležité, aby vyslal svého zástupce. Redakční rada má širokou škálu v zastoupení členů a každý může ze svého oboru publikovat nebo zprostředkovat svou problematiku.

Účastníci jednání v prostorách Agroinstitútu

Byl vznesen návrh – dát prostor studentům a mladším učitelům, kteří nepíší tak snadno, ale věnují se více internetu – otevřít webovou stránku na diskuzní forum se školskou problematikou. Dílčí závěry by se dali přenášet do časopisu, z aktivních přispěvatelů by časem vyrostli i dopisovatelé. Především katedry pedagogiky, jejichž hlavní činností je příprava učitelů, by měli budoucím učitelům dát informaci o Zemědělské škole, aby časopis lépe pronikal na školy a byl náležitě využíván.

Nabíduta byla zkušenost s jiným odborným časopisem – čtvrtletníkem – kde k jednotlivým publikovaným problematikám probíhá diskuze na webu. Školy by mohly na vybraná témata reagovat, pokud je to zajímavé. I slovenské ministerstvo školství se zajímá o časopis, chce se zapojit do diskuzí a spolupracovat. Bezproblémová je spolupráce se Štátnym inštitútom odborného vzdelávania Ministerstva školstva SR, se kterým spolupracují při přípravě dokumentů. Společně mohou řešit vzdělávání pedagogů, přípravu dokumentů, zaměstnanost absolventů.

Diskuze se ještě jednou vrátila k postavení kateder pedagogiky. Jsou zaměřeny ke středním odborným školám a každá z kateder úzce spolupracuje s konkrétními učiteli středních odborných škol – rozebírají s nimi konkrétní problémy, mají kontakty na konkrétní školy. Témata, která zpracovávají studenti na doplňujícím pedagogickém studiu, jsou nesmírně aktuální a přímo se dotýkají chodu konkrétních odborných škol. Z výborných prací, které byly obhájeny, by se daly doporučit práce k publikování v časopisu. Využít by se daly postřehy, problémy z oblasti teoretické, metodické, didaktické.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora SR bude ráda se školami a časopisem spolupracovat. Sdružuje sice lidi z praxe, ale některé školy jsou rovněž jejími členy.

Spolupráci by si dovedli predstaviť v oblasti celoživotného vzdelávania. Lidé, ktorí opustili školu, se někdy těžko dostávají k informacím, nevědí, co všechno mohou chtít a vědět. Zástupci SPPK si představují spolupráci přes vzdělávací programy, které by pripravovali zájemce v oborech, o ktoré je zájem, a ktoré se mohou uplatnit na trhu práce. Informace by komora podávala z jednotlivých regionů, kde jsou jejich zástupci v regionálních komorách (je jich 40). Z poskytnutých informací by školy, učitelé odborných předmětů vyvozovali požadavky na aplikované předměty.

Zajímavý byl návrh na monotematické číslo – např. historie zemědělského školství na Slovensku, v České republice, které by měl mít v knihovně každý ředitel školy; dalším navrženým tématem byla problematika rozvoje venkova.

A jaké další otázky by čtenáře mohly zajímat? Doporučená byla témata: centra odborné výchovy a otázky praktické přípravy žáků. Členové redakční rady, kteří se pohybují v této oblasti, slíbili námět zpracovat. Budeme se těšit!

Na závěr

Všichni účastníci rozšířeného zasedání redakční rady časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola mohli být spokojeni. Jedinou nevýhodou bylo, že jednání netrvalo déle. Ale to může být výzvou pro opětné zopakování!

Všem, kteří zajistili tak podnětné, zajímavé a milé setkání, patří velké poděkování.

akr

INTERDISCIPLINÁRNE VZŤAHY

a ich aplikácia pri tvorbe pracovných listov

Vo vyučovaní prírodovedných i odborných poľnohospodárskych predmetov je dôležité uplatňovať medzipredmetové vzťahy, naučiť žiakov myslieť v súvislostiach, aplikovať predošlé poznatky z viacerých predmetov. To ale predpokladá, že učiteľ sa v štruktúre učiva dobre orientuje, pozná základné kurikulárne dokumenty (učebné osnovy, vzdelávacie štandardy, maturitný štandard, učebný plán, v ČR aj rámcové vzdelávacie programy) nielen predmetu, ktorý vyučuje, ale aj ostatných príbuzných odborných predmetov. Podľa charakteru učiva, podmienok vyučovania – veku, schopností žiakov, vybavenosti školy, vyučujúci volí a kombinuje rôzne metódy a formy edukácie.

Význam vyučovacích metód

Vyučovacie metódy majú v edukácii dva základné významy. Prvý význam spočíva v tom, že prostredníctvom didaktických metód si žiaci osvojujú poznatky a spôsoby činnosti, druhý sa prejavuje v tom, že uplatňovaním vyučovacích metód si žiaci osvojujú logické myslenie a rozvíjajú tvorivosť, nápaditosť, invenčnosť.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa v minulosti i v súčasnej škole uplatňovalo i uplatňuje veľa vyučovacích metód. Učiteľskou praxou získané poznatky ukazujú, že neexistujú dobré a zlé vyučovacie metódy. Každá metóda tvorivo uplatnená v konkrétnej situácii a časti vyučovacej

jednotky prináša svoje výsledky. Záleží od pedagogického majstrovstva učiteľov, aby vhodnou kombináciou vyučovacích metód sprístupnili konkrétne učivo zaujímavo, efektívne, dostupne, tak, aby žiaci vedeli aplikovať nové vedomosti v praxi. Biológia i odborné poľnohospodárske predmety poskytujú široké spektrum možností, aby pedagógovia využívali metódy interdisciplinárneho učenia žiakov. Štúdium a dokonalé ovládanie rôznych vyučovacích metód je pre učiteľov veľmi dôležité. Viacerí autori, zdôrazňujú požiadavku premysleného výberu a zaraďovania metód do výchovno-vzdelávacieho procesu. Výber vyučovacej metódy je plne v rukách učiteľa, mal by ale vychádzať z obsahu učiva, cieľa hodiny, pedagogických dokumentov (vzdelávacích štandardov, učebných osnov, rámcových vzdelávacích programov), osobitosti triedy, dostupnosti pomôcok a pod.

Každá vyučovacia metóda, ak je vhodne a funkčne využitá, má svoj pedagogický efekt. Preto je dôležité, aby učiteľ ovládal čo najširšie spektrum vyučovacích metód a operatívne ich začleňoval do edukačného procesu.

Intuitívny alebo náhodný výber vyučovacej metódy môže skĺznuť až do rutinného vyučovania a nie je zárukou kvalitného a efektívneho osvojovania si nových poznatkov. Bez docenenia týchto hľadísk je vyučovanie stereotypné, pre žiakov nezaujímavé, málo podnetné, nerozvíjajúce ich tvorivé schopnosti.

Využitie interdisciplinárnych vzťahov v pracovných listoch

Oblíbenou pomôckou a doplnkom učebníc prírodopisu a biológie sú pracovné listy. Obsahujú rôzne typy úloh, ktoré sú určené pre samostatnú prácu žiakov na vyučovacej hodine alebo pre domácu prípravu. Ako zhodne uvádzajú viacerí autori, úlohy v pracovných listoch smerujú k poznávaniu a porovnávaniu prírodnín, k ich systematickému zatriedeniu, k analýze vonkajšej a vnútornej stavby tela, prispievajú k precvičeniu a zvládnutiu základných morfológických, anatomických a systematických termínov, napomáhajú rozvoju logického myslenia a tvorivosti, riešeniu problémových úloh. Niektoré pracovné listy majú motivačnú funkciu, iné slúžia na preverovanie vedomostí žiakov.

K stredoškolským učebniciam odborných poľnohospodárskych predmetov štandardizované pracovné zošity alebo listy neexistujú. Preto predkladáme učiteľom návrh pracovného listu, ktorý môžu použiť v maturitnom ročníku na zistenie vedomostí žiakov alebo ako pomôcku určenú k príprave na maturitnú skúšku. Vzhľadom na nedostatok priestoru neuvádzame úlohy s obrázkami a schémami. Tieto nájdete v pracovnom liste, ktorý Vám pošleme v elektronickej podobe na vyžiadanie v slovenskej alebo českej mutácii. Riešenie úloh sa zaškrťava alebo dopisuje.

Záver

Nevýčerpatelné možnosti modifikácie výchovno-vzdelávacích metód a foriem môžu využívať iba učitelia, ktorí sa

neustále vzdelávajú, rozvíjajú svoju tvorivosť a majú záujem na zmenách. Málokto by vyučovací predmet umožňoval, práve tak ako biológia, uplatňovať pri poznávaní okolitého sveta a javov v ňom rôzne druhy vyučovacích metód.

Práve v súčasnej dobe je treba preferovať metódy, ktoré aktivizujú činnosť žiakov a metódy monologické obmedzovať na minimum. Preto veríme, že aj predkladaný pracovný list zaktivizuje žiakov k činnosti a bude príjemným sprevádzaním vyučovacej hodiny.

Ďalej pripravujeme pracovné listy zamerané na tieto tematické okruhy:

1. Biológia bunky a všeobecné vlastnosti živých sústav
2. Nebunkové a prokaryotické organizmy
3. Stavba rastlinného tela
4. Základy fyziológie rastlín
5. Systém a fylogénna rastlín
6. Genetika
7. Ekológia

V prípade, že čitateľ má záujem o elektronickú verziu pracovného listu, je možné sa kontaktovať na e-mailovej adrese autoriek: kapitoly.ppx@centrum.cz

Pretože chceme byť interaktívnym časopisom, uvítame každý Váš postreh, návrh, pripomienku. V prípade záujmu o iné tematické okruhy môžeme ponuku pracovných listov rozšíriť. Ak sa Vám v pedagogickej praxi osvedčil nejaký pracovný list, využívajúci interdisciplinárne vzťahy, pošlite ho na zverejnenie.

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoologie a antropologie UKF v Nitre

PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
Institut vzdělávání a poradenství ČZU v Praze

Pracovný list č. 1

1. Anglický prírodovedec, ktorý v roku 1665 prvý pozoroval mikroskopom rastlinné bunky v tenkých pásičkách korku sa volal...
 - a) mikroskop
 - b) ďalekohľad
 - c) lupa
2. Pri pozorovaní tyčiniek a piestika v kvete pelargónie postačí
 - a) mikroskop
 - b) ďalekohľad
 - c) lupa
3. Ak okulár zväčšuje 10-krát a objektív 50-krát, celkové zväčšenie mikroskopu je
 - a) 500-násobné
 - b) 60-násobné
 - c) 40-násobné
4. K modelovým organizmom používaným v biologických pokusoch patria
 - a) vírusy
 - b) drozofily
 - c) oebionty
 - d) ribozómy
5. Energia uvoľnená pri chemických procesoch sa viaže do chemických väzieb v zlúčenine, ktorú nazývame
 - a) kyselina nukleínová
 - b) adenosíntrifosfát
 - c) ATP
 - d) kyselina adenosíntrifosforečná
6. Polysacharidy, ktoré majú stavebnú funkciu
 - a) celulóza
 - b) glukóza
 - c) chitín
 - d) škrob
7. Mitochondria
 - a) je metabolicko-respiračné centrum bunky
 - b) má v bunke riadiacu funkciu
 - c) je miestom bunkového dýchania
 - d) má význam pri transporte látok v bunke
8. Triviálne názvy cukrov sú
 - a) glukóza – hrozňový cukor
 - b) laktóza – repný cukor
 - c) sacharóza – sladový cukor
 - d) fruktóza – ovocný cukor
9. Čo sú enzýmy
 - a) určitý druh hormónov
 - b) katalyzátory chemických reakcií
 - c) produkty žliaz s vnútornou sekréciou
 - d) „nástroje“ bunkového metabolizmu
10. Odlišuje sa rastlinná bunka od živočíšnej v spôsobe výživy?
 - a) áno
 - b) nieSvoje tvrdenie zdôvodnite.
11. Vysvetlite, prečo pri východe slnka žiari lúka dúhovými farbami.
12. Ako sa nazýva najmenšie množstvo energie, potrebnej na udržanie života v úplnom pokoji, nalačno a pri optimálnej teplote.
13. V ktorých bunkových štruktúrach prebieha syntéza bielkovín
 - a) v lyzozómoch
 - b) vo vakuolách rastlinných buniek
 - c) v mitochondriách
 - d) v plazmatickej membráne
14. Podčiarknite pojmy, ktoré sa nehodia k ostatným trom pojmom
 - a) aminokyselina – nukleová kyselina – bielkovina – peptidová väzba
 - b) ATC – CGT – TAA – AUT
 - c) plazmolýza – hypotonické prostredie – hypertonické prostredie – rastlinná bunka
 - d) mitochondria – ribozóm – endoplazmatické retikulum – lyzozóm
15. Vysvetlite, ako môže zber krmovín po agrotechnickom termíne ovplyvniť zdravotný stav zvierat, ktoré budú takýmito krmovinami vyživované.

Správne odpovede:

1. Robert Hooke; 2c); 3a); 4a), b); 5b), c), d); 6a), c); 7a), c); 8a), d); 9b), d); 10a) Rastlinná bunka sa vyživuje autotrofne, živočíšna heterotrofne; 11. Keď vychádza slnko, na listoch rastlín je ešte rosa. Pri dopade slnečných lúčov na kvapky rosy nastáva rozklad viditeľného svetla na paletu rôznych farieb; 12. bazálny metabolizmus; 13c); 14a) nukleová kyselina, b) AUT, c) hypotonické prostredie, d) ribozóm; 15. celulózová bunková stena rastlinných buniek je impregnovaná organickými látkami (napr. lignínom) a inkrustovaná anorganickými látkami (napr. CaCO_3 a SiO_2). Pri nedodržaní agrotechnických termínov zberu sa hromadia tieto látky a najmä anorganické látky spôsobujú poranenie tráviacej sústavy dobytka. Rany zvyšujú krvácanie a vyvolávajú nechutenstvo zvierat.

BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

medzinárodná konferencia, XII Expo Agroutil, Constanta, Rumunsko

V dňoch 8.–11. 6. 2005 sa v Constante (Rumunsko) uskutočnila medzinárodná konferencia na tému „Bezpečnosť potravín“ v rámci poľnohospodárskej výstavy XII Expo Agroutil.

Konferencia bola súčasťou medzinárodného projektu sponzorovaného z programu PHARE. Projekt oslovuje expertov a odborníkov pôsobiacich v štátnych aj súkromných organizáciách, ktoré poskytujú služby farmám a agro–priemyselným podnikom. Zámerom projektu je zlepšiť ich vedomosti a spôsobilosť v „acquis communautaire“, pokiaľ sa to bude týkať nových technológií a pracovných postupov bezpečnosti potravín. Projekt tiež zahŕňa sériu workshopov a informačných stretnutí a realizáciu a distribúciu informačných materiálov.

Počas konferencie sa účastníci zo siedmi krajín, ktoré sú podporované programom PHARE, zameriavali na aktivity týkajúce sa „acquis communautaire“, európskych technológií

a postupov v oblasti bezpečnosti potravín a v podobných oblastiach. Keďže jedným zo zámerov projektu je zapojiť do projektu maximálne možné množstvo ľudí, konferencia sa uskutočnila počas poľnohospodárskej výstavy XII Expo Agroutil spojenej s veľtrhom. Konferencia rozvíjala nasledujúce špecifické témy: systém HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point – analýza nebezpečenstva a kritické kontrolné body), odporovateľnosť (nariadenie EC 178/02), nariadenia EEC 92/46 a 92/47, hospodárenie s organickými materiálmi (nariadenie EC 2092/91 a 1804/99) a certifikácia výrobkov.

Z dlhodobého hľadiska projekt prispeje k prevzatíu európskych politík v oblasti bezpečnosti potravín, k podpore realizácie praktických príkladov a v konečnom dôsledku k zlepšeniu vývoja celého agrosektora. Táto iniciatíva bude východiskovým bodom pre stále spojenie medzi zúčastnenými delegáciami zameranými na trvalú výmenu informácií a know how.

Ing. Norbert Floriš
Agroinštitút Nitra

Účastníci z partnerských krajín

Azienda Sperimentale
„Vittorio Tadini“
TALIANSKO

Kmetijsko Gozdarski Zavod
Nova Gorila
SLOVINSKO

Research institute of pomology
and floriculture
POĽSKO

Agroinštitút Nitra
SLOVENSKO

CCINA Constanta
RUMUNSKO

PEST MEGYEI
Mezőgazdasági Termelők Szövetsége
Budapest
MAĎARSKO

Obchodná a priemyselná komora
Stara Zagora
BULHARSKO

ŠKOLENÍ MANAŽERŮ

V roce 2003 byly stanoveny nové priority Společné zemědělské politiky a do popředí zájmu se dostávají témata spojená s trvale udržitelným zemědělstvím a rozvojem venkova. Pro tyto oblasti je třeba připravit odborníky, naučit je využívat metody organizace řízení práce v regionu a vyhledávat možné aktivity spojené s rozvojem regionu, vzniklé systémy stabilizovat a napojit na již existující informační kanály.

Výškolení manažerů by měli mj. poskytovat zájemcům z venkovského prostoru informace o přípravě vhodných projektů a možnostech čerpání strukturálních fondů EU s ohledem na potřeby daného regionu. Výsledným produktem by mělo být vytvoření vzájemně dokonale provázaného informačního a poradenského systému, který bude operativně reagovat na požadavky venkovského managementu a zemědělské praxe.

Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha podle zadání Ministerstva zemědělství ČR připravilo k výše uvedené problematice projekt „Vzdělávání poradců vedných v Registru poradců MZe ČR a facilitátorů místních akčních skupin“.

Cílem projektu je proškolení facilitátorů (zprostředkovatelů) v organizaci a metodice práce v regionu formou pěti třídních workshopů s následnou tematikou:

1. řízení projektu (strategické plánování, příprava rozvojových strategií, příprava a řízení projektů),
2. plánování územního rozvoje (příprava a řízení projektů; územní plánování a strategie, strukturální fondy, program LEADER),
3. manažerské a komunikační dovednosti (práce s veřejností, zapojování veřejnosti, metody sociologického výzkumu, veřejná správa, management rozvoje, tvorba partnerství).

Školení probíhá od září do listopadu 2005 ve školícím středisku v Benešově u Prahy. Absolvent kurzu bude schopen chápat a hodnotit problematiku konkrétního venkovského prostoru a na základě získaných informací a podaných zkušeností přispěje k vytvoření návrhů na přínosné změny v konkrétním regionu. Po úspěšném zakončení kurzu a obhájení zpracované místní strategie, bude účastník akreditován a zařazen do registru poradců MZe ČR (blíže o registru poradců MZe ČR se můžete dozvědět na www.agroporadenstvi.cz). Pozvánku na kurz obdržely i školy zařazené do trvalé vzdělávací základny ministerstva zemědělství.

AGROINŠTITÚT NITRA

úspěšný na veletrhu „AGROKOMPLEX 2005“

Agroinštitút Nitra získal ocenenie „Zlatý kosák“ v súťaži exponátov na MPaPV AX 2005 za „Viacjazyčný multimediálny slovník životného prostredia a vedných disciplín týkajúcich sa zeme“, ktorý bol ako záverečný produkt súčasťou programu Leonardo da Vinci – projektu Európskej komisie – ENVEARTHONARY. Multimediálny slovník je zameraný na špeciálnu terminológiu z oblasti životného prostredia, poľnohospodárstva, rozvoja vidieka, ekológie, geografie, GIS, hydrosféry, priemyslu, trvaloudržateľného rozvoja a manažmentu odpadov. Agroinštitút vystupoval ako slovenský partner (Ing. Vnučko a kol.). Spoluvtvcami boli krajiny: Rumunsko, Rakúsko, Taliansko, Francúzsko, Grécko, Španielsko, Cyprus, Maďarsko, Fínsko, Portugalsko a Veľká Británia. Ocenenie na slávnostnom odovzdávaní prevzal riaditeľ Agroinštitútu Nitra – Ing. Kamil Slíž, CSc.

Sprievodnou aktivitou výstavy AGROKOMPLEX 2005 bolo i rozšírené zasadnutie redakčnej rady časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola a pracovné rokovanie

zástupcov MZ ČR, MP SR, MŠ SR, Asociácie pôdohospodárskych škôl a členov redakčnej rady dňa 19. 8. 2005. Cieľom stretnutia bolo rokovanie zástupcov pôdohospodárskeho vzdelávania Českej a Slovenskej republiky. Z pozície vystavovateľa nemôžeme objektívne posúdiť, či bol cieľ prezentácie naplnený. Hodnotenie prenecháme teda na účastníkov, ktorí našu expozíciu navštívili.

Ing. Peter Barboriak
Agroinštitút Nitra

Zlatý kosák pre viacjazyčný multimediálny slovník

INFORMAČNÍ SERVIS

Zastoupení Evropské komise v České republice

Evropská komise zahájila čtyřletou kampaň za posílení povědomí veřejnosti o udržitelné energetice

„Inteligentní výroba a spotřeba energií navždy změni povahu evropské energetiky.“ To je základní poselství kampaně Evropa udržitelné energetiky, kterou Komise zahájila, a která poběží až do r. 2008. Díky svému nastavení má tato akce přispět k naplnění cílů unijní energetické politiky: do r. 2010 zvýšit podíl energie vyrobené z obnovitelných zdrojů až na 12 % spolu s podstatnými úsporami ve spotřebě energie, které se v nedávno přijaté Zelené knize o energetické účinnosti odhadují do r. 2020 na 20 %.

Náročnější cíle pro recyklaci a využití obalových odpadů

Členské státy EU měly v srpnu transponovat do národní legislativy směrnici EU, která stanoví vyšší cíle z hlediska recyklace a využití obalových odpadů. Do této kategorie odpadů patří odpad z papírových, skleněných, kovových, plastových a dřevěných obalů. Nová směrnice

aktualizuje a zpřísňuje dřívější směrnici z r. 1994. Je zaměřena na další snížení negativních ekologických dopadů skládkování a spalování odpadů při současné výrobě dalších obalů z nepoužitelných materiálů.

Komise navrhuje nová pravidla pro zajištění zdravého chovu ryb

Komise předložila návrh legislativy pro zajištění optimálního zdravotního stavu ryb a koryšů a pro tlumení chorob v podmínkách jejich umělého chovu. Navrhovaná úprava má zpřesnit stávající legislativu a přinést zlepšení zdravotního stavu organismů v akvakultuře v zemích Evropy. má také zajistit optimální podmínky pro obchodování s uměle chovanými vodními organismy a produkty z nich a posílit konkurenceschopnost EU v tomto důležitém odvětví. Hlavním aspektem navrhované úpravy je důraz na prevenci výskytu chorob v každé fázi výrobního procesu – s potřebnými opatřeními nelze otálet až do doby, kdy se onemocnění projeví.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V JAPONSKU

I. část

V minulém roce jsem využila možnosti zúčastnit se kurzu environmentálního vzdělávání pro základní a střední školy, který byl organizován japonskou vládní organizací JAPAN INTERNATIONAL AGENCY (JICA) a konal se ve dnech 10. 10. až 21. 11. 2004. Náš kurz absolvovalo deset účastníků z různých koutů světa. Byla jsem jedinou evropskou účastnicí. První týden jsme strávili v hlavním městě Japonska v Tokyu, kde jsme bydleli v centru JICA. Od druhého týdne jsme byli ubytováni v hotelu ve Fudži-nomii, odkud je hezký výhled na nejvyšší horu Japonska Fudži. V rámci pobytu jsme navštívili japonské ministerstvo školství a ministerstvo životního prostředí a poznali práci v některých neziskových organizacích zabývajících se environmentálním vzděláváním. Navštívili jsme mateřskou

školu, základní školu a dvě nižší střední školy. Měli jsme možnost poznat krásnou japonskou přírodu v okolí hory Fudži a částečně i japonskou kulturu – např. prostřednictvím účasti na podzimním festivalu. A setkat se s lidmi s hlubokým zájmem o environmentální vzdělávání, kteří se mu naplno věnují.

Japonci jsou jednou z celosvětově nejlépe vzdělaných populací s téměř nulovou negramotností. Povinná školní docházka je v Japonsku devítiletá. Základní škola je šestiletá a navštěvují ji děti ve věku od 6 do 12 let, nižší střední škola je tříletá (od 12 do 15 let) a kolem 97 % dětí navštěvuje vyšší střední školu, která je také tříletá (od 15 do 18 let). Zhruba dvě třetiny žáků absolvují všeobecně vzdělávací

střední školy, pouze jedna třetina střední odborné školy. Japonské kurikulum je uniformní a všichni žáci na základních a středních školách používají pro stejné předměty stejné učebnice. 49,1 % absolventů středních škol dále pokračuje ve studiu na vyšší odborné či vysoké škole. V Japonsku fungují státní, veřejné a soukromé školy. 99,26 % dětí navštěvuje veřejné základní školy, pouze 24,54 % dětí navštěvuje soukromé střední školy. Téměř všechny soukromé školy a univerzity rozhodují o přijetí uchazečů na základě přijímacích zkoušek. Vzhledem k jejich obtížnosti žáci často navštěvují přípravnou školu (juku nebo yobiko) večer ve všední dny a někdy i o víkendech. Děti mohou začít navštěvovat juku dokonce před zahájením základní školy. Mnoho žáků se věnuje sportovním a mimoškolním aktivitám.

Od roku 2002 probíhá výuka 5 dní v týdnu. Školní rok v Japonsku začíná 1. dubna a končí 31. března, trimestry jsou odděleny letními, zimními a jarními prázdninami. Učitelé jsou státními zaměstnanci a za svou náročnou práci jsou náležitě honorováni. Japonsko investuje do školství kolem 5 % HDP. Mnohé školy stále vyžadují nošení uniform, ale dnešní uniformy jsou pohodlnější než ty dřívější.

Žáci se učí tři japonská písma. Čínské znakové písmo kandži se dostalo do Japonska v šestém století a je používáno pro vyjádření celých slov a myšlenek. Mnoho těchto znaků má složité tvary a jsou různě vyslovovány. Běžně se používá 2000 znaků kandži, v tradiční a odborné literatuře je jich používáno mnohem víc. Před skončením základní školy musí žáci umět používat asi 1000 znaků kandži, většinu dalších se naučí na nižší střední škole. Další japonská písma se nazývají hiragana a katakana. Každá z těchto japonských abeced má 46 písmen. Jednotlivá písmena zaznamenávají naše samohlásky a jednotlivé slabiky podobným způsobem jako v latině. Jsou používány pro napsání slov, která nelze zaznamenat písmem kandži. Téměř všichni současní žáci začínají s angličtinou ve třetí třídě základní školy.

Organizace environmentálního vzdělávání v Japonsku je popsána v zákoně č. 130 z července 2003 pro zvýšení motivace k ochraně životního prostředí a zlepšení environmentálního vzdělávání. Zákon by měl motivovat občany k dobrovolným aktivitám v ochraně životního prostředí a přispívat ke zlepšování environmentálního vzdělávání na školách, pracovištích a v každodenním životě. Environmentální aspekty učitelé zařazují do výuky průběžně, žádný povinný předmět, který by se věnoval environmentálnímu vzdělávání, není v Japonsku vyučován. Environmentální vzdělávání v přírodě je zajišťováno většinou tzv. školami v přírodě, které obvykle nabízejí půldenní a jednodenní programy.

Sít neziskových organizací

V Tokyu nám přednášel také dr. Okajima, který vyučuje na jedné z prestižních tokyjských univerzit a jako jeden z mála měl připravenou prezentaci v angličtině. Ve své přednášce o environmentálním vzdělávání v Asii nám vysvětlil velký význam vytvoření sítě neziskových organizací. V Japonsku taková síť mezi všemi environmentálními neziskovými organizacemi již existuje a je užitečná pro jejich existenci. Neziskové organizace mají tímto způsobem dostatek příležitostí k diskusím, výměně informací, peněz a lidí. V České republice existuje pouze menší síť Pavučina, která sdružuje 27 středisek ekologické výchovy, která splňují určitá kritéria. Vytvoření sítě je velmi efektivní pro zlepšování environmentálního vzdělávání. Dr. Okajima nám dále představil jeden z projektů pro rozvoj environmentálního vzdělávání, který se týkal stavby menší vodní elektrárny v Indonézii.

Konkrétní program pro nás připravovali zejména zaměstnanci neziskové organizace Whole Earth Nature School (WENS) a bude obsahem druhého pokračování.

Ing. Zdeňka Szebestová
Národní ústav odborného vzdělávání

Účastníci kurzu z různých koutů světa

52. MISTROVSTVÍ SVĚTA V ORBĚ

Na 58 oráčů z 29 zemí celého světa se sešlo 16. a 17. září 2005 v Praze 6-Suchbátě v blízkosti areálu České zemědělské univerzity. Naši soutěžící se umístili v obou kategoriích na 25. místě. Při orbě klasických pluhem oral český reprezentant Václav Milík traktorem Zetor a pluhem Kverneland. V kategorii orby s otočnými pluhy soutěžil Aleš Malý na traktoru Valtra rovněž s pluhem Kverneland.

(O organizační pomoci a účasti našich škol v některém z příštích čísel.)

EKO FILM

Ve dnech 3. – 9. října 2005 se v Českých Budějovicích a v Českém Krumlově uskuteční 31. mezinárodní filmový festival o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví.

V rámci festivalu budou projekce pro školy, promítání na přání, odborné semináře, besedy s tvůrci a další doprovodné akce. Festival je nejstarší evropskou soutěží filmů o životním prostředí.

www.ekofilm.cz

KOPIDLENSKÝ KVÍTEK

Už 12. ročník floristické soutěže středních škol pořádá Střední zahradnická škola, SOU a OU Kopidlno. Letošní mezinárodní soutěže se zúčastní i žáci a studenti ze Slovenska a Francie. Pro mladší zájemce jsou určeny soutěže KVÍTEČEK a POUPĚ.

Vlastní soutěž proběhne 7. října, v sobotu 8. října 2005 se uskuteční výstava pro veřejnost.

www.zahradnicka-skola-kopidlno.cz

32. MISTROVSTVÍ ČR V ORBĚ

Uskuteční se v úterý 18. října 2005 Chrástanech u Rakovníka. Soutěžit budou klasické jednostranné dvouradlicné pluhy a otočné dvouradlicné pluhy.

HORTIKOMPLEX A OLIMA 2005

Výstaviště Flora Olomouc vás vítá ve dnech 6. – 9. října 2005. Zahradnická výstava ovoce, zeleniny a okrasných výpěstků je největší akcí svého druhu u nás. Ústřední expozice v hlavním pavilonu má v letošním roce název „Ve starém sadu“, soutěž v aranžování květin bude na téma „Chryzantéma – královna podzimu“.

Po čtyřleté přestávce je opět zařazen festival gastronomie a nápojů Olima. Bohatý doprovodný program – dekorativní vyřezávání zeleniny, barmanské show, voňavý souboj baristů (odborníků na přípravu kávy), přehlídka ovocných destilátů..., jsou lákavou pozvánkou.

Nabídka obou akcí doplní prodejní podzimní zahradnické trhy s pestrým sortimentem květin, ovoce, zeleniny, okrasných a ovocných výpěstků, drobné zahradní mechanizace, pomůcky a potřeb pro zahrádkáře.

www.flora-ol.cz

MEZINÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÁ VÝSTAVA PRAGAAGRO

6. ročník výstavy hospodářských zvířat se otevře na výstavišti v Praze-Letňanech ve dnech 20. – 22. října 2005.

Zahrnuty budou mj. i oblasti: rostlinná výroba, fytoenergetika, ekologické zemědělství, zemědělská technika, lesní a vodní hospodářství, zemědělské školství, zemědělské výzkumné ústavy a stanice, historický vývoj zemědělství, agroturistika, odborná literatura...

www.praga-agro.cz

ŠKOLY A INFORMACE O NICH NA INTERNETU – JE VŽDY VŠE O. K.?

Jeden z úkolů, který mi byl na mém pracovišti v Ústavu zemědělských a potravinářských informací Praha přidělen, bylo zkontrolovat a případně doplnit či opravit základní údaje v naší databázi středních škol. Jednalo se o instituce, které nabízí ve svých programech žákům studijní či učební obory se zemědělskou, lesnickou, zahradnickou, potravinářskou a rybářskou tematikou. Data, která jsem měla zkontrolovat, byly opravdu jen ty nejzákladnější: přesný název školy; adresa; telefonní, faxové a e-mailové spojení; adresa webové stránky; jméno ředitele či ředitelky školy a zaměření všech studijních či učebních oborů školou nabízených. Vzhledem k tomu, že na začátku 21. století platí nejen ve světě ale ve stále větší míře i u nás heslo „Kdo není na internetu, jako by nebyl“, domnívala jsem se, že zadaný úkol zvládnu ve velmi krátkém časovém termínu. Po zkontrolování prvních škol jsem však došla k názoru, že to nebude tak jednoduché a rychlé, jak jsem původně předpokládala.

Nemá smysl hlouběji rozebírat fakt, že existují školy, které nemají vytvořenou internetovou stránku. Dnes, kdy je obrovský převis nabídky všemožných škol a oborů nad množstvím potencionálních žáků, je absence webové adresy pro školu a její úspěšné fungování obrovským handicapem. Značná část rodičů při plánování budoucnosti svého potomka nejprve zasedne k počítači a začne hledat prvotní informace o nabízených školách na internetu. O školách, které ignorovaly tento elektronický mediální prvek, se nedozví nic, o školách, které vytvořily internetové stránky se občas nedozví mnoho...

Samozřejmě – každá škola má svůj názor na to, jak se prezentovat, jaké údaje dát na vědomí veřejnosti, jaký zvolit vzhled a grafiku stránky. Domnívám se však, že základní

údaje o škole by měly být stránce dostupné na tzv. „druhé kliknutí“ – tj. odkaz na kontakty by měl být na domovské stránce. Dále si myslím, že by neměl chybět žádný z výše citovaných údajů o škole (a podle zákona č. 106/1999 Sb. by jich mělo být ještě daleko víc). Je například velmi nezvyklé, že na internetové stránce školy v žádném odkazu není možné najít jméno hlavního představitele instituce, někdy se objeví podepsán na některém z dokumentů (a někdy ani to ne – zvláštním případem např. bylo, že text „Úvodní slovo ředitele“ nebyl nikým podepsán), dokonce se objevilo jméno hlavního představitele mezi informacemi na stránkách domovského města, ne však školy! Pro návštěvníky stránek je důležité, aby byly uvedeny všechny možnosti spojení na školu (včetně faxu) a aby uváděné informace byly alespoň trochu aktuální a bez překlepů. Není asi nejlepší vizitkou školy, když poslední aktualizace informací na stránce proběhla např. v r. 1999 či 2000 a v názvu školy je překlep. O nabízených oborech by mělo být uvedeno co nejvíce informací a rodiče i žáky jistě zaujmou i informace o dalších možnostech a aktivitách na škole provozovaných (pokud je vše doprovázeno fotografiemi, zvyšuje se pozitivní vnímání „ověřované“ školy). Příkladem zajímavých stránek můžou být: www.szes-horice.cz, www.sosklobouky.cz, www.soukyjhavli.cz, www.szes.lit.cz, www.humanitas.cz, www.zemskolanj.cz, www.szes.cz, www.svisv.cz, ...

Chápu, že současná situace ve školství je velmi složitá a finance, které jsou školám přidělovány, často neumožní splnit všechny požadavky, které škola má. Nicméně první dojem o škole, který potenciální „klient“ z internetu získá, by měl být maximálně pozitivní, aby vedl k rozhodnutí, že tato škola je přesně to, co hledal a že právě do školních lavic této školy chce v budoucnu buď on sám nebo jeho potomek zasednout.

- bačka -

Školní rok v plném proudu

Na 85 „prváků“ učebních oborů Farmář, Kuchař-číšník pro pohostinství, Květinářské práce, Farmářské práce, Kuchařské práce a Opravařské práce zasedlo do lavic SOU a OU v Opočně (foto).

Mnozí z nich jistě navštívili i v sobotu 17. září královéhradecké dožínky v Šimkových sadech. Jejich součástí byla i prezentace středních škol, kde opočenská škola nemohla chybět. Pestrou výzdobou přilákala spoustu návštěvníků.

CO MI VYPRÁVĚLA KNIHA

aneb poznámky z jedné depozitní knihovny

Zvědavost našeho virtuálního spolupracovníka Ámose Včeličky (představení v následujícím článku) se tentokrát zaměřila na knihovní fondy Ústavu zemědělských a potravinářských informací v Praze. Zde jsou jeho poznámky o tom, co nevědního a zajímavého ve fondech Zemědělské a potravinářské knihovny objevil a s kým se tam setkal.

Jsem reportér žijící na počátku 21. století, a proto vím, že první informace je nejlépe začít hledat na internetu, taky jak jinak, že... Na www.agronavigátor.cz jsem si našel ikonu **Zemědělská a potravinářská knihovna**, což je portál, který obsahuje obrovské množství dat a informací, které vám – když něco potřebujete a nevíte jak na to a kam se obrátit – opravdu pomohou. Začínají tím, jaké služby mohou zájemci získat přes informace o databázových zdrojích k rešeršním službám až po informaci o Infopultu, studovně a posledních novinkách, které se v knihovně objevily. Je toho velmi mnoho, co by stálo za zveřejnění, jenže na to by nestačilo celé číslo našeho časopisu (a taky, o čem bych asi přistě psal?). Proto vyberu jenom to, co mě nejvíc zaujalo:

- knihovna byla založena v roce 1926,
- je největší českou zemědělskou a potravinářskou knihovnou a patří mezi čtyři nejvýznamnější zemědělské knihovny světa,
- vlastní kolem 1 milionu svazků,
- v depozitu má historicky cenné tituly, nejstarší pochází ze 16. století. Vůbec nejceněnější je český překlad Mattioliho Herbáře vydaného v Praze roku 1596 Danielem Adamem z Veleslavína,
- ve studovně mají čtenáři k dispozici na 750 titulů odborných časopisů,
- plní funkci konzervační knihovny národní zemědělské a potravinářské literatury.

Zajímavých informací bylo hodně, ale stále jsem měl pocit, že to není ono, že něco chybí. Po chvíli přemýšlení jsem přišel na to, že do poznávání zapojuji stále jenom zrak, ostatní smysly, jako je hmat a čich, nějak zahálují. A to přece já, Ámos Včelička, nesmím nikdy dopustit. Cesta k nápravě byla jediná: vypravit se do míst, kde jsou knihy a další dokumenty pěkně pohromadě a kde je lidé půjčují a také ochraňují – do moderních skladů. Jednoho dopoledne jsem se proto vypravil do Kojetic (kousek od Neratovic) a za doprovodu místních knihovnic se do nich celičky ponořil.

„Poklady z Kojetic“

Vjezd do samotného areálu depozitní knihovny v Kojeticích není ani nijak zvlášť impozantní. Sklady se spíše dají bez povšimnutí snadno minout. Střízlivá moderní budova ale v sobě skrývá netušené „poklady“ – alespoň pro někoho. Svazky jsou uspořádány v klimatizovaných prostorách ve třech patrech nad sebou. Podlahy jednotlivých pater jsou ze silných drátěných sítí, aby se na správnou teplotu ohříváný vzduch dostal všude tam, kam má. A tak je z přízemí až nahoru vidět, že regály ve všech patrech jsou plné knih. Dostal jsem možnost nerušeně bloumat celým tím ohromným prostorem, nasávat zvláštní vůni knižního papíru a prohlížet si knihy, knížečky, svazky či brožurky, které mě zaujmou. Do tichého šumění klimatizace jsem uslyšel zvláštní šeptání – bedlivě jsem se proto zaposlouchal: najednou ke mě ze všech stran dolehlo tichounké, ale zřetelné volání: „Vezmi mě do rukou a prohlédni si mě! Ne, mě si prohlédni, já jsem hezčí, já ale zas zajímavější! Ne, ne, já jsem starší a proto si vezmi mě! Já mám zase v sobě spoustu neobvyklých obrázků, já si zasloužím větší pozornost!“ Tak na mne volala jedna kniha přes druhou. V tom okamžiku jsem se dostal do velkých rozpaků – kterou knihu si prohlédnout dřív, když jich jsou zde zajímavých opravdu tisíce!!! Vzal jsem opatrně jednu do rukou a otevřel svazek ze souboru knih, jejichž zvláštní vazba naznačovala, že už nějaké století pamatují. Nemýlím se – listuji atlasem ovoce vydaným počátkem 19. století! Krásné ručně malované plody jednotlivých druhů ovoce jsou doprovázeny podrobným popisem – v němčině psaný krásným švabachem. Pro běžného současníka špatně čitelné, ale ty obrázky, ty byly tak krásné. Další kniha patřila též do kategorie atlasů z přelomu 18. a 19. století – tentokrát se jednalo o atlas ptáků. Opět mé prsty obracely jeden list za druhým a jednotlivé stánky s obrázky vyprávěly o neuvěřitelném světě ptáků, jejich hnízdištích, vajíčkách a dalších zajímavostech ptačího života. A už se hlásí o slovo další kniha – ta už je psaná česky, je z počátku 20. století a ukazuje, jaké kroje se kde v českých zemích nosily či ještě nosí. Škoda, že dnes již málokdo ví třeba o krojích ze středních Čech – nebyly sice tak zdobné jako ty moravské, ale pěkné byly. V dalším několik metrů dlouhém regálu objevuji svázané desky, nad jejichž obsahem by možná zájmal představitel nejedné školy – objevují se výroční zprávy různých zemědělských a hospodářských škol z celé České republiky. Některé školy již dávno

neexistují, jiné však ano, a možná jim chybí výroční zpráva třeba z počátku 20. století. Listoval jsem třeba brožurou, která nesla název „Výroční zpráva zimní hospodářské školy v Chrudimi za školní rok 1910–11“. Ve výčtu zajímavostí, které mi prošly rukama, by se dalo dlouho pokračovat. Mnohá z knih má za sebou jistě zajímavou cestu, než se dostala až sem, do Kojetic. Hodně knih sem bylo dovezeno ze zrušených knihoven, z pozůstatostí či Bůh ví odkud a nyní čekají jen na to, až je pečlivé ruce knihovnic opatrně očistí, zkatalogizují a označí všemi náležitostmi, aby se o nich případný zájemce měl šanci vůbec dozvědět. Je to práce zdoluhavá, často i ruce špinící, ale na jejím konci je pečlivě ošetřená kniha, která čeká jen na svého čtenáře.

Pro běžného zájemce jsou prostory v Kojeticích nepřístupné. Není však problém přes Infopult zadat zkoumanou problematiku či otázku a příslušné knihovnice k tomu nalezenou odpovídající literaturu a umožní i její případné zapůjčení. Vzhledem k tomu, že jsou zde publikace ze zemědělské ekonomiky a techniky, ochrany rostlin, zahradnictví, včelařství, rybářství, lesnictví, myslivosti, veterinární medicíny, chovatelství, ekologie a ochrany přírody a potravinářské technologie a výživy, je velký předpoklad, že každý nalezne to, co hledá a potřebuje. Je dobré předkládat studentům ty nejnovější poznatky, někdy

však taková „exkurze do minulosti“ výklad zpestří a ukáže, že naši předci měli někdy až překvapivě obsáhlé vědomosti o dané problematice.

Podle poznámek našeho virtuálního spolupracovníka Ámose Včeličky zpracovala

- bačka -

P. S. Podívejte se ještě jednou na obálku časopisu, víte, odkud pochází ta kresba?

ARCHEOSKANZEN MODRÁ

- zajímavá cesta časem do minulosti naší země

Milí čtenáři, dříve než se vypravíme do jednoho zajímavého koutu naší země, dovolte mi, abych vám představila našeho nového redakčního pomocníka – je jím „virtuální dopisovatel“ Ámos Včelička. Jeho zvědavé oko a citlivý mikrofon postihnou věci, které my normální smrtelníci nemáme šanci zaznamenat. Doufáme, že vám jeho reportáže zpříjemní chvíle, které strávíte s naším časopisem.

Jeho první cesta vedla do obce Modrá, která se nachází na jihovýchodním výběžku Chřibů a leží v těsném sousedství významného poutního místa Velehradu. Zde jsou postřehy z jeho cesty.

Obec Modrá

Obec Modrá byla založena v r. 1786 a vznikla na místě, kde již v 16. století stával hospodářský dvůr s ovčínem, který patřil nedalekému velehradskému klášteru. Má zde sídlo

Škola obnovy venkova a sama obec byla několikrát oceněna v soutěži o nejkrásnější obec ČR. Je to zkrátka místo, které dnes žije bohatým společenským životem a i pro školy je velmi zajímavým cílem. Nejčastěji míří kroky návštěvníků k Archeoskanzenu, který se nachází v lokalitě původního velkomoravského osídlení a představuje ideální podobu slovanského opevněného sídliště z doby Velké Moravy (9. století).

Archeoskanzen Modrá

Je tvořen stavbami, které vznikly na základě archeologických vykopávek a výsledků experimentální archeologie posledních desetiletí. Samotný skanzen se člení na funkční celky a areály. První představuje vstupní bránu se strážními věžemi, na něj navazuje areál sídlištně-hospodářský, plynule přechází v areál mocenský a okruh uzavírá řemeslnický areál. Poněkud osamoceně stojí areál církevní.

Pečení placek v malých chlebových pecích

...Procházím mohutnou dřevěnou bránou a spolu s ostatními návštěvníky postupuji k prvním obydlím, která patří k sídlištně-hospodářskému areálu. Pootevřená dřevěná dvířka lákají k nahlédnutí do prvního stavení v řadě. Je to roubená zemnice s výrazně zahloubenou podlahou, která představuje typické obydlí prostého lidu (převážně zemědělců), žijících v období na úsvitu našich dějin. Oči si pomalu zvykají na šero a rozeznávají prosté vybavení v obydlí. Jenže co to?

Jako mávnutím kouzelného proutku se rozplývají zástupy hlučných turistů a kolem mě se začínají objevovat lidé v oděvech z ručně tkaných látek a střihu běžném v dobách na počátku ranného středověku, kteří se pilně věnují své práci. Ženy vynášejí ze zásobních jam (obilnic) zrní a na ručním mlýnku z něj melou mouku, ze které později dělají těsto a pečou v malých chlebových pecích chléb či placky. Práce na ručním mlýnku je opravdu těžká a ženám mletí mouky zabírá podstatnou část dne. V proutěných ohradách se popásá dobytek a ve speciálních proutěných klecích je další drobné hospodářské zvířectvo. Za zaplétanými ploty zahloubenými zemnicemi a nadzemními hliněnými domy je vidět políčka (opět chráněná proutěnými ploty) s plodinami důležitými pro výživu obyvatel. Nechybí ani původní keře a stromy, které poskytovaly plody zpestřující jídelníček té doby. V dalších staveních je možno spatřit při práci kováře a jeho pomocníky, jak vyrábí předměty důležité pro zemědělce, řemeslníky i vojáky; hrnčíře, pod jehož rukama vzniká krásně zdobená keramika, kterou po vyschnutí vypaluje v malých venkovních pecích, a tu je dokonce i dílna kovolitce a šperkaře, jehož výrobky budou ve 20. století řazeny k nejkrásnějším skvostům doby velkomoravské!

Na vyvýšeném místě se rozkládá krásné rozlehlé kamenné stavení, z něhož právě vychází velmož se svým doprovodem a míří nahoru na kopec, kde se tyčí kostel, který se svojí obdélníkovou lodí o rozměrech 9x7 metrů a protáhlým pravoúhlým presbytářem patří k nejtypičtějším stavbám Velké Moravy. Osada se nalézá při obchodní cestě, která spojuje střední Pomoraví s Vyškovem, proto zde panuje čilý ruch. Je to místo v té době dobře známé a ve 20. století budou při archeologických vykopávkách nalezeny další předměty, jejichž stáří bude čtyři, šest i více tisíc let a budou dokladovat existenci sídliště trvalejšího charakteru.

Tu se ale obraz životem kypícího sídliště začíná ztrácet a hluční lidé s fotoaparáty a kamerami v rukou mě opět vrací do Archeoskanzenu 21. století. Pečlivě naaranžované expozice dovolují vytvořit si představu o životě našich předků. A tu dokonce vidím ženy v dobových kostýmech, jak pečou placky, mažou medem, na nabízejí je k ochutnání okolostojícím návštěvníkům!

Skanzen i dnes žije svým životem. Pořádají se tu k různým příležitostem různé akce, a tak je zde možno navštívit například na jaře květinový trh, o prázdninách řezbářské a kovářské sympózium či Den velkomoravské kuchyně, a na podzim se zde koná vinobraní a slaví Svátek brambor (podrobnosti naleznete na www.archeoskanzen.cz).

Toto místo opravdu stojí zato navštívit v rámci školní exkurze. Je totiž dobré poznat i jinak než z knížek, jak těžký a nesnadný byl někdy život zemědělce a jaké byly počátky některých řemesel.

Z poznámkového bloku Ámose Včeličky zpracovala

- bačka -

Pohled na část sídlištně-hospodářského areálu

HONTIANSKA PARÁDA

Do programu rozšíreného zasadání redakční rady časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola (článok na str. 5) zařadili hostitelé z Agroinstitútu Nitra návštěvu festivalu Hontianska paráda Hrušov, kde se prezentovala tradiční kultura hontianského regionu v rámci rozvoje agroturistiky.

Obec Hrušov leží na jižných svazích Krupinskej vrchoviny v trojuholníku miest Šahy, Krupina a Veľký Krtíš na území niekdajšej Hontianskej stolice. Bohatý výskyt planých hrušiek na tomto území sa stal pravdepodobne podnetom pre pomenovanie obce. Charakteristickou črtou dediny je jej podhorský charakter s početnými lazničkými osídleniami. Zaujímavosťou Hrušova sú miestne tufopieskové pivnice, ktoré dodnes slúžia na skladovanie vína. Neporušený charakter miestnej prírody umožňuje rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky a okolie poskytuje vhodné podmienky pre poľovníctvo a rybárstvo.

Čaro krojov – výstava krojovaných bábik z Hontu

Každoročne na konci augusta (už 25. ročník) sa v Hrušove koná Hontianska paráda. Hontianska paráda Hrušov je podujatím, na ktorom sa predstavuje tradičná kultúra hontianskeho regiónu v rámci rozvoja vidieckej turistiky. Obyvatelia Hrušova sa v južnej časti stredného Slovenska v minulosti živili predovšetkým poľnohospodárstvom a spracovaním dreva. Tieto dve témy dominujú aj na podujatí Hontianska paráda. Ťažiskom podujatia sú tradičné roľnícke práce od orby až po zber zrna, mlatbu a pečenie chleba v kamenných peciach. Veľký záujem prejavujú nositelia tradícií o vystúpenie v amfiteátri a dobrá nálada vládne aj vo „dvoroch“, ktoré sa pri príležitosti Hontianskej parády otvárajú. Orientáciu v jednotlivých dvoroch navodzujú každoročne ich názvy – Poľnícky, Rybársky, Včelársky, Pukanský, Gazdovský, Vinický, Páleníčarský, Čilejkársky,

Hasičský a iné. Dvory vytvárajú priateľskú atmosféru a návštevníci môžu pri speve a hudbách posediť pri miestnych špecialitách. Každoročne možno vidieť časti tradičnej žatvy od kosenia obilia, viazania do snopov, skladania, zväžania, cez ručné mlátenie i mlátenie na starej mláťačke, až po pečenie chleba v kamenných peciach, ktoré v minulosti boli takmer v každej domácnosti. Súčasťou je i výstava roľníckej, najmä traktorovej techniky. Druhou témou je spracovanie dreva, kde obyvatelia obce predvádzajú tradičné pálenie dreveného uhlia, spúšťanie stromov, štiepanie, kresanie, pílenie a rúbanie dreva. Podujatie vytvára priestor na aktívne zapojenie návštevníkov a títo si môžu vyskúšať kosenie a mlátenie obilia i pílenie a rúbanie dreva.

Ďalším zámerom usporiadateľov je každoročne predstavovať kvalitné scénické programy. V Hrušove je nový amfiteáter, ktorého scéna je voľnou napodobeninou hradného múra. V ňom sa predstavujú folklórne súbory a skupiny z Hrušova a z ďalších obcí Hontu, ale aj súbory z iných regiónov Slovenska.

V roku 2003 bolo v rámci Programu obnovy dediny podporené Ministerstvom životného prostredia SR vydanie pekného Sprievodcu obcou Hrušov a vybudovanie chodníka. Severný okruh je vedený po lazoch a vyhlídkach, južný je vedený dedinou a vinohradmi.

Súbor Lúcnica

MLADÍ CHOVATELIA SÚŤAŽILI VO ZVOLENE

V dňoch 12 – 14. 8. 2005 sa dvere Strednej poľnohospodárskej školy vo Zvolene otvorili pre skoro stovku mladých ľudí, ktorí sa prišli popasovať v súťažných disciplínach celoštátnej Súťaže chovateľskej dokonalosti mládeže. Súťažilo sa v dvoch vekových kategóriách do 14 a do 18 rokov. Stretli sa tu spoločne deti a dospelávajúca mládež pod vedením svojich koordinátorov z OV SZCH z celého Slovenska. Súťažilo sa v osemnástich súťažných kategóriách.

Najsilnejšou kategóriou bol chov králikov, kde v kategórii do 14 r. zvíťazil Marek Braxator z OV SZCH Žiar n. Hronom s počtom 150 bodov a v kategórii do 18 r. sa umiestnil na 1. mieste Štefan Straka z OV SZCH Topoľčany s počtom 149 bodov. V kategórii hydina do 14 r. zvíťazil Ján Celláry z OV SZCH Senica s počtom 130 b. a v kategórii do 18 r. zvíťazil Boris Bulejko z OV SZCH Trenčín s počtom 138 bodov. V kategórii holuby do 14 r. zvíťazil Matúš Kúkol z OV SZCH Liptov s počtom 106 b. a v kategórii do 18 r. Ľuboš Ferkovič s počtom 115 bodov. V súťažnej disciplíne exotické vtáctvo sa v kategórii do 14 r. umiestnil na 1. mieste Peter Pecina z OV SZCH Senica s počtom 123,5 b. a v kategórii do 18 r. Lukáš Šiška z OV SZCH Topoľčany s počtom 145,5 b. Ostatné súťažné kategórie ako ušľachtilé mačky, ovce, kozy, kožušinové zvieratá, hľodavce, akváriové ryby, teráriové zvieratá a chov koní boli zastúpené len po 1 – 2 súťažiacich.

Stretnutie mladých chovateľov prinieslo veľa diskusie medzi vrstovníkmi a ich koordinátormi. Patrí tiež medzi voľnočasové aktivity dospelávajúcej mládeže a ich voľný čas je vyplnený zmysluplne.

Na podujatí sa zúčastnil aj pán Vladislav Němec, predseda ÚKPM ČSCH, ktorý sa podujal na obnovu súťaže mladých chovateľov medzi Českou a Slovenskou republikou v dňoch 24. – 28. 8. 2005 v Kopřivnici.

Za vydarený priebeh podujatia patrí poďakovanie pánovi Jánovi Jombíkovi z OV SZCH vo Zvolene, pánovi Jánovi Benkovi, predsedovi UKPM SZCH SR. Do organizácie tohto podujatia bola zapojená Stredná poľnohospodárska škola vo Zvolene v zastúpení RNDr. Zdenky Müllerovej, riaditeľky školy.

Takéto podujatie sa nezaobíde bez sponzorov medzi ktorých patrí Mestský úrad Zvolen, Poľnohospodárske družstvo Očová, Poľnonákup Slatina, redakcia Magazín chovateľa a ďalších.

Veríme, že v budúcnosti opäť ožijú naše prázdninové dvory na niektorom z podobných podujatí.

Ing. Anna Škovierová
SPoŠ Zvolen

VÝSTAVA PRO VZDĚLÁVACÍ ÚČELY

Fotografická výstava „Povrchová těžba hnědého uhlí a rekultivace“ byla instalována v měsíci červnu v areálu Střední zemědělské školy v Žatci.

Tematické zaměření výstavy bylo využito pro výuku řady předmětů studijního oboru „Ekologie a ochrana krajiny“, např. Ochrana životního prostředí, Krajina a životní prostředí, Geologie a pedologie, Ekologie. Kromě studentů naší

školy výstavu zhlédli hosté a bývalí absolventi školy při oslavách 110. výročí založení zemědělského školství v Žatci.

Děkujeme autorovi snímků panu doc. Ing. Jiřímu Cibulkovi, DrSc. a také realizátorům výstavy, kterými jsou Severočeské doly Chomutov a. s. zastoupené předsedou představenstva a generálním ředitelem Ing. Vratislavem Vajnarem.

Ing. Dagmar Hromádková
SZeŠ Žatec

EKOLOGOVÉ V KADANI

Střední odborná škola služeb a Střední odborné učiliště v Kadani, jejichž součástí je střední zemědělská škola, uspořádala v červnu 2005 již 6. ročník soutěže s ekologickou tematikou pro II. ročníky středních škol různého zaměření. Součástí všech úkolů byly metodické pokyny a nebylo tudíž nutné znát vše zpaměti.

Soutěže se zúčastnilo 8 tříčlenných družstev z gymnázií v Ostrově, Kadani, Litvínově, Chomutově, ze zemědělské školy v Žatci a z pořádající školy. Při zahájení ředitel školy Ing. Jiří Marek zdůraznil, že mohou být soutěže nejen v rámci stejného typu školy, ale i soutěže mezioborové.

Na soutěžící čekaly úkoly z různých oblastí biologie, např. určování živých rostlinných druhů, živočišné druhy se určovaly z fotografií. Další část soutěže zavedla družstva do chemické laboratoře, kde je čekalo několik rozborů půdy a vody. Poslední část soutěže se odehrávala na rekultivovaných výsypkách, kde kromě praktického posouzení půdy došlo i na malou exkurzi krajinou, která se vrací k původnímu účelu, ať zemědělskému či lesnickému.

Po zdolání všech soutěžních úkolů došlo na závěrečné vyhlášení výsledků a předání odměn. Vítězem se stalo

družstvo z Gymnázia Ostrov. Je nutno ale podotknout, že vítězi byla všechna družstva, neboť všichni soutěžící byli obohaceni o nové zkušenosti z přírody a ekologie.

Ing. Pavel Sekera
SOS a SOU Kadaň

Praktická část soutěže (výsypky Tušimice)

BOHUMÍR HUŠEK

„...muž vynikajících schopností duševních, neúmorné pile, ryziho charakteru... Jeho ducha bylo tušiti ve všem, v každém školském podniku, při vedení výzkumných stanic i při řízení školního statku. Byl všude a ve všem, jen aby ústav byl v každém ohledu vzorný...”

Z. Kobza, 1923

Narodil se 7. listopadu 1879 v rolnické rodině v Ostrově na Hořicku. Absolvoval gymnázium v Hradci Králové (1899), chemii a přírodní vědy na Karlově univerzitě v Praze. Zde také již po 4 letech (1903) dosáhl doktorátu filosofie. V letech 1904 a 1905 pracoval v chemickém ústavu Karlovy univerzity jako asistent (Česká akademie mu v r. 1904 udělila podporu na vědecké práce botanicko-chemické.) Během těchto let také úspěšně složil zkoušky učitelské způsobilosti z chemie a přírodopisu pro vyšší střední školy.

Učitelskou dráhu začal 16. září 1905 jako suplující profesor na reálce v Praze-Starém Městě. Předepsaný zkušební

rok mu byl vzhledem k vynikající pedagogické činnosti prominut. Od září roku 1907 působil jako suplující profesor na střední hospodářské škole v Roudnici.

1. ledna 1908 byl ustanoven profesorem tehdejší Královské zemské střední hospodářské školy v Chrudimi. Na školu však nenastoupil hned, Zemský výbor ho totiž napřed vyslal na Vysokou školu zemědělskou do Berlína, aby tu studoval pedologii a bakteriologii.

Po půl roce se vrátil a zřídil při škole výzkumnou stanicí pedologicko-bakteriologickou, kterou, jak říká Kobza (1923), „moderně zařídil k nemalé ozdobě ústavu“.

Kolem r. 1910 zemská správa v Čechách začala s přípravami organizovaného pedagogického vzdělávání učitelů zemědělských škol. Chrudimská škola, vedle školy kadaňské, byla vybrána za sídlo budoucího pedagogického semináře. Dr. Hušek se na přípravných pracích od samého začátku aktivně podílel. V r. 1912 byl spolu s ředitelem J. Trojanem Zemským výborem vyslán do Pruska, aby ve Weilburku n.L. studoval organizaci tamního pedagogického učiliště pro zemědělské učitele.

Světová válka ho odvedla od slibně se rozvíjející pedagogické, organizační i badatelské práce. (Celou ji prožil jako „zásobní“ důstojník.) Po návratu se s elánem sobě vlastním opět pouští do díla. Vrací se za katedru, vrací se i do laboratoře. Po odchodu ředitele Trojana na odpočinek ho 16. května 1920 nahrazuje v této funkci. Zároveň se stává i ředitelem hospodyňské školy, o jejíž zřízení se zasloužil. Ke škole je záhy připojena i stávající zimní hospodářská škola a po značném úsilí jsou zahájeny přípravné práce ke stavbě budovy státní výzkumné zemědělské stanice. V téže době je jmenován členem poradního sboru Zemského správního výboru, což jen dokládá jaké pověsti se těšil.

Daří se mu navázat i na dřívější snahy po organizovaném vzdělávání zemědělských pedagogů. Spolu s ředitelkou M. Trachtovou dosahují toho, že je v r. 1920 v Chrudimi zřízen jednoletý Státní pedagogický kurz pro kandidátky učitelství na hospodyňských školách, který po 4 letech je povýšen na Státní pedagogický seminář. Ten se posléze stává předmětem obdivu a studia řady delegací ze zahraničí (Belgie, Holandska, Německo, Polsko, Švédsko, Finsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Ukrajina, Anglie, USA). Bohužel, oba se většiny těchto návštěv už nedočkali...

Jako učitel byl dr. Hušek důsledný, přísný, energický. Hodně dával a hodně požadoval. Jeho žáci ve svých vzpomínkách zdůrazňují – už s neskrývanou vděčností! –, že látku jeho předmětu nebylo možno „ošvindlovat“. Huškova učitelská autorita byla nedotknutelná, říká za všechny jeden z jeho žáků R. Charvát v r. 1922.

Vědecká činnost dr. Huška zasahuje do oblasti organické chemie, bakteriologie a pedologie. Publikovat začal již v době vysokoškolských studií a pokračoval až do konce života. Spolu s dr. S. Zelenkou vydal první česky psané Hospodářské rozborů (1911) a autografované učebnice Chemie minerální a Chemie organická (1913). Vedle chemických a pedologických témat najdeme v jeho literárním odkazu i práce, které souvisí s jeho hlavní činností, činností pedagogickou. Za pozornost např. stojí úvaha O vyučovací metodě heuristické na střední hospodářské škole (výroční zpráva, 1913). Na státní konferenci učitelstva zemědělských škol v Brně (9. září 1920) přednášel na téma Kvalifikace a pedagogické vzdělání učitelských sil na školách zemědělských. Své názory a zkušenosti ze zmíněné cesty do Weilburku shrnul v pojednání Organisations pedagogického semináře pro kandidáty učitelství na hospodářských školách ve Weilburku n. L. v Prusku (výr. zpráva 1913/14). V úvaze Organisations vyššího vzdělání hospodyňského, uveřejněné ve výroční zprávě 1920, si všímá široké problematiky odborného vzdělání ženského dorostu.

Profesor dr. Bohumír Hušek vykonal mnoho. Mnoho ještě vykonat mohl, a jistě i chtěl, nebýt ze světové války podloměného zdraví. Zemřel příliš mlád, ve věku necelých 44 let, 19. června 1923.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

RUDOLF BÄCHER

Počátky strojírenské výroby této firmy sahají do období kolem r. 1880, kdy byla založena První česká továrna na pluh a hospodářské nářadí Rudolf Bächer, Roudnice nad Labem. Rudolf Bächer si totiž v r. 1884 zřídil v Roudnici nad Labem (s pobočkou v Pešti) samostatnou továrnu na výrobu hospodářských strojů a zařízení. Začínal v roudnickém hlavním závodě na zhotovování pluhů a hospodářského nářadí u svého pozdějšího společníka Jana Pracnera, který si postupem doby vystavěl novou speciální továrnu na výrobu secích strojů. Stávající provoz továrny pak přenechal Rudolfu Bächerovi.

V Bächerově výrobě byly hlavním výrobním programem pluh a hospodářské stroje k obdělávání půdy. Pro všechny typy půd byly vyráběny univerzální pluh s vysokou konstrukcí, aby se předešlo ucpání pluhu. Pro maloročníky byl nejvhodnější pluh značky Bächer pro orbu do hloubky 8 až 17 cm a vážící jen 62 kg. Pro pahorkaté oblasti byl vhodný tzv. pluh obratlivý. Dále byly vyráběny rámové dvouradlicné pluh Virtuos, Mars-Piccolo 210, pětiradlicný Mars-Gigant, Favorit 320, pro hlubší orbu a těžší půdy pluh Matador, Triumf 230, Regent, Agronom, tříradlicný Emir a Goral. Normalizované pluh pro těžkou

půdy byly označovány písmenem „P“ pološroubovitě, „S“, šroubovitě a přechodné tvary symboly „RS“ a „SN“. Jeden z pokrokových pluhů té doby se nazýval Sluky. Výhodou všech vyráběných pluhů byla ta zajímavost, že mohly být kdykoliv přestavěny na jiná nářadí: plenidlo (extirpátor), trhadlo (skarifikátor), dvoják, troják, vyorávák, podrývák, kopčidlo aj.

Od konce 19. století prošla firma bohatým vývojem. Hlavním výrobním programem byly hospodářské stroje k obdělávání půdy, zpracování půdy a setí – tedy pluh, kypřiče, kombinátory a secí stroje. Bächerova firma však vyráběla i široký sortiment jiných hospodářských strojů: Šustovy podrýváky, široký sortiment drátěných brán značky Radikál pro použití na poli i na louce, ocelové klikaté brány, francouzské brány, ježky, pancéřové odhrnovačky, plužňata Boni, hladké, věnčité a Cambridgské válce, plečky značky Planeta, vyorávače brambor a podvojně ježky aj. Dne 24. února 1891 založili Rudolf Bächer a Jan Pracner v Roudnici nad Labem další provoz tzv. Hlavní závod na zhotovování pluhů a hospodářského nářadí. Majitelem a provozovatelem se ovšem stal Rudolf Bächer, jehož jméno však firma nesla až od 3. ledna 1893. Manželce Rudolfa Bächera, Hermíně Bächerové byla udělena dne 23. prosince 1898 prokura a od 22. února 1913 za firmu osobně ručili její dva synové Jiří a Karel Bächerové. Od 13. ledna

1915 byla udělena prokura i synovi Karlovi. Rudolf Bächer zemřel dne 22. února 1915. Hermína Bächerová a její dva synové Jiří a Karel měli právo každý jednotlivě a samostatně firmu zastupovat.

Počínaje druhou polovinou 20. století se v podniku vyráběly rámy nákladních automobilů PRAGA V3S, nápravy pro nákladní automobily LIAZ a od r. 1991 speciální terénní nákladní automobily ROSS. V r. 1994 byl státní podnik AGROZET Roudnice nad Labem privatizován, došlo k transformaci na akciovou společnost, která se vrátila k jednomu z dřívějších názvů Roudnické strojírny a slévárny a. s., Roudnice nad Labem (používá se zkratka ROSS a. s.). Začátkem r. 1997 se majoritním akcionářem stala společnost AUTOVEL a spol. Praha, s. r. o., která získala na základě schváleného privatizačního projektu rozhodující podíl společnosti ROSS a. s. od Fondu majetku České republiky. Podnikatelský záměr majoritního vlastníka se nepodařilo úspěšně realizovat a tak Krajský soud v Ústí nad Labem prohlásil na majetek společnosti Roudnických strojírny a slévárny a. s. ke dni 1. února 1999 konkurs. Ke konci r. 2002 společnost TATRA koupila konstrukční dokumentaci a duševní práva k výrobě středního terénního nákladního automobilu ROSS R210 6x6, který vyráběly Roudnické strojírny a slévárny a. s.

Ing. Petr Novák, CSc.
MZe ČR

PATŘÍ K NAŠIM NEJSTARŠÍM ŠKOLÁM

Střední zemědělská škola v Písku v září oslavila 135 let své činnosti. Prvním ředitelem Odborné zemědělské školy byl zvolen J. Suda, k vzestupu školy došlo nástupem Ladislava Burketa (působil na škole 1883–1912). Po 1. i 2. světové válce se vždy vrátila do normálního provozu. A roky plynuly... V posledních asi 15 letech dochází opět k vzestupu. Dnes nabízí studium oboru Agropodnikání se zaměřením na agroekologii, chov koní nebo zemědělský provoz a studijní obor Ekologie a ochrana krajiny.

Už zakladatelé školy věděli, že kromě teoretické výuky je nutná i výuka praktická. Vznikala školní hospodářství – místo i výměra se často měnily. Rozšiřování průmyslové zóny v posledních 10 letech, několikaletá stagnace hospodaření a rozvoje přenesla do současnosti náročné úkoly. Od 1. 1. 2005 se školní statek stává součástí školy. Aktivit školy spojených se školní výukou je mnoho: Botanická zahrada v areálu školy, školní honitba, Klub ekologické výchovy, jezdecký klub, ale i spolupráce s univerzitami, to vše obohacuje a zkvalitňuje odborné vzdělávání.

„Takovéto výročí poskytuje možnost hodnotit minulost a zároveň se zamyslet nad budoucností“, uvádí v předmluvě k almanachu současná ředitelka Ing. Zdeňka Hůrská. „Dnešní velmi moderní, hektická a dynamická doba mnohdy dává přednost věcem současným a zároveň pomíjí před skutečnými hodnotami. Zaměřuje se pouze na výhody praktické a ekonomické, nastavuje konzumní hlediska a úrovně. Ale právě ve vzdělávání je třeba udržovat kontinuitu, všimnout si dlouhodobě vytvořených hodnot a tradic a s jejich pomocí vytvářet nový, moderní vzdělávací profil. A právě v tomto postupu vidím směr pro budoucnost SZeŠ v Písku.“

STO PADESÁT LET LESNICKÉ ŠKOLY TRUTNOV

Oslavy 150. výročí založení lesnických škol v severovýchodních Čechách
a 60. výročí obnovení výuky na lesnických školách v Trutnově proběhnou 15. října 2005

V čase svého stopadesátiletého působení změnila škola třikrát svoje působiště – po škole v Bělé p. B. (Weißwasser) a Zákupech (Reichstadt) sídlí od roku 1945 v Trutnově. Zatímco o činnosti školy v posledních padesáti letech v Trutnově existuje mnoho informací, v předešlých dvou působištích stále nalézáme nové a nové poznatky, které doplňují znalosti o vývoji naší alma mater. Můj příspěvek je proto zaměřen právě na předchozí dvě působiště – tedy na rozmezí let 1855–1945.

Úvodní slovo

Vraťme se až na samý počátek historických kořenů vzniku školy a připomeňme si nesmírnou obětavost a úsilí lesníků vybudovat moderní školu s možností lesnického vzdělání na straně jedné a snahu zajistit pro české země moderní vzdělání na straně druhé. Podrobné zpracování historie, která začíná v mnohonárodnostním státě rakousko-uherské monarchie, pokračuje v období nově vzniklého Československa s jeho prozíravou lesnickou politikou, následně rozvrácenou v temném období let druhé světové války, to představuje jen část dějin naší školy a tím i našeho lesnictví. Další dlouhé období totality, která výrazně změnila život v našem státě, jakož i současné období plné nečekaných zvratů a neuvážených rozhodnutí, stále na podrobnější zpracování čeká.

Vznik školy a její vývoj – Weißwasser (Bělá pod Bezdězem)

Po řadě pokusů o založení lesnické školy, spojenými se jmény I. I. Ehrenwerth (Blatno, 1773), V. Hlava (Dačice, 1821) ad. se přesouvají snahy zakládat školy na zakládání tzv. lesnických spolků a teprve později na založení lesnických škol. Primát držel moravsko-slezský spolek, který velmi aktivně působil při vzniku první lesnické školy v moravském Úsově (Aussee).

V Čechách po krátké periodě vzniku tzv. čtenářských spolků, spojených se jmény E. Reicha, Fibicha (otec hudebního skladatele) vzniká v r. 1848 český lesnický spolek (Böhmischer Forstverein), jehož hlavním cílem je založení moderní lesnické školy.

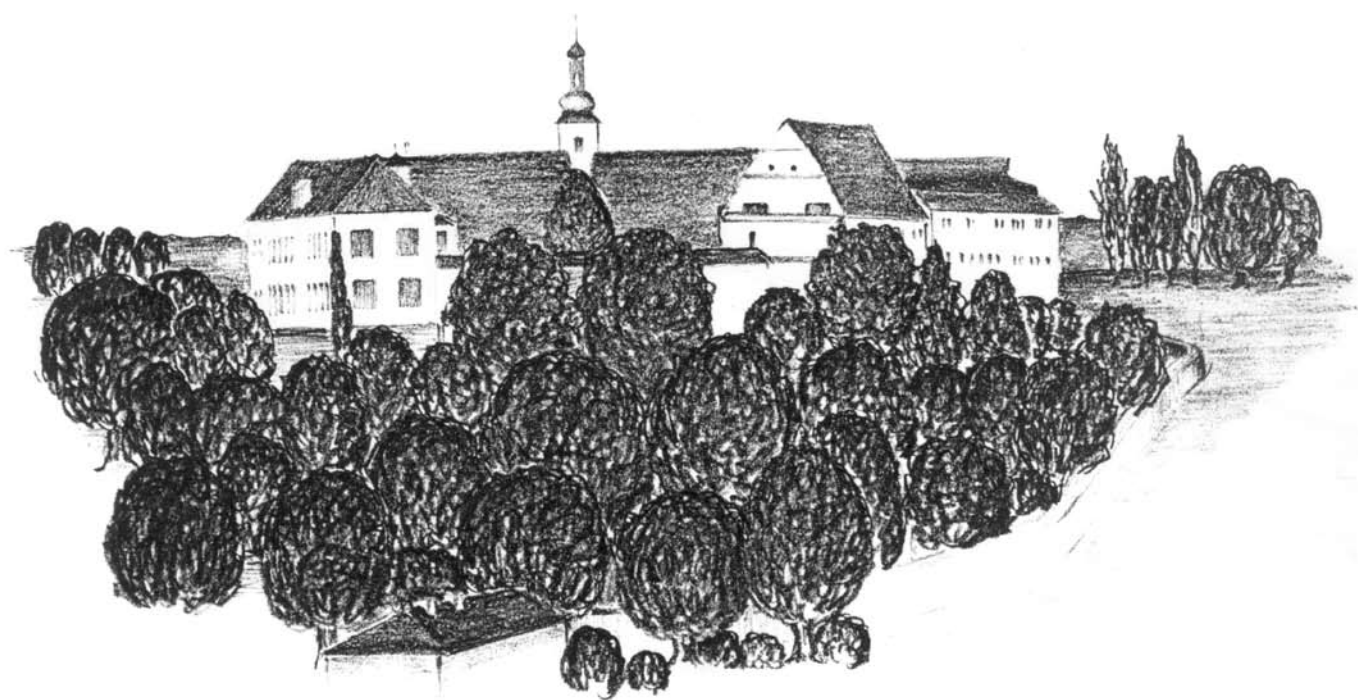
Doba pro založení byla neobyčejně příznivá, neboť nově přijatý lesní zákon č. 250/1852 vyžadoval mezi jinými opatřeními i to, aby lesy byly spravovány odborníky, kteří svoje vědomosti a znalosti prokázali tzv. státními zkouškami pro lesní hospodáře (tzv. vyšší zkouška). Pomocný personál na

úrovni „hajných“ skládal tzv. nižší státní zkoušky (výměra svěřených lesů se pohybovala od 130 do 350 ha lesa). Tyto požadavky na vzdělání příznivě podpořily snahy o založení nové lesnické školy.

Dne 2. srpna 1852 byl podán oficiální návrh na zřízení lesnického ústavu v Čechách a do čela zřizovací komise byl postaven kníže Schwarzenberg, v komisi dále působili lesníci Gintl, Heyrovský, Nußhammer, Seidl, Tschupik a Wessely. Začaly zřizovací práce spojené s hledáním místa školy, financováním ad. a veškeré problémy rozhodoval jednorázově hrabě Waldstein, který uvolnil pro výuku prostory svého zámku a později i celý lesní majetek včetně zámeckého parku.

O tři roky později 1. května 1855 byly zahájeny přednášky pro 32 posluchačů prvního ročníku. Škola byla dvouletá, podmínkou přijetí bylo absolvování minimálně 3 tříd reálky nebo gymnázia a předchozí dvouletá lesnická praxe. Ředitelem byl zvolen prof. R. Micklitz, dále působili matematik R. Kropp z Drážďan, Dr. F. Bauer z Darmstadtu a asistentem lesnických předmětů byl jmenován J. Schumann. Učební plán byl na podkladě osnov z Tharandtu vyhotoven J. Wesselym. První závěrečné zkoušky byly skládány 4. dubna 1857. Cílem po celé období byla vý-

Pohled na zámek v Bělé pod Bezdězem z r. 1900

chova lesních správců, a to jak po teoretické stránce, tak i v oblasti praktických dovedností, získávaných v přílehlých lesích panství. Se zkvalitňováním vzdělávacího procesu, nárůstu studentů, rozšíření sbírek atd. bylo stále více patrné, že dosavadní prostory již nestačí a je třeba změny. Proto po 49 letech škola ve Weißwasser končí a 23. 7. 1904 dochází k přesídlení do Zákup-Reichstadtu.

Pokračování školy v Zákupech-Reichstadtu

Bývalá budova textilky I. Leitenbergera z r. 1799 byla odkoupena do císařského fondovního majetku, přestavěna na cukrovar a od 1. 10. 1904 císařským generálním ředitelstvím předána na 60 let do bezplatného užívání škole, a to včetně 7,15 ha přidružených pozemků.

Díky nesmírnému úsilí ředitele školy Ing. S. Schmidta (vedl školu od r. 1901 až do smrti v r. 1932) byly zvládnuty veškeré úkoly spojené s modernizací (vlastní elektrárna, splachovací WC, ústřední topení, poštovna, 6 poslucháren, aula s oltářem, koleje pro posluchače, místnosti pro sbírky, kabinety, jídelna, studovna, botanický park, arboretum, pokusné plochy pro posluchače, místnost s klavírem a kuchyně atd.).

Studium bylo nadále tříleté, požadavek bylo absolvování 5 tříd gymnasia či reálky, příp. roční lesnická praxe. Studium se dělilo na zimní a letní semestry, zakončované vždy semestrálními zkouškami. Curriculum lesnických předmětů je

doplněno o obchodní nauku, lesnickou estetiku, lesnickou politiku, hygienu, základy techniky pro lesníky (zejména elektrotechniky) a cvičnou střelbu. Díky rozsáhlým prostorům byl dostatek místa na specializované učebny, samostatná meteorologická stanice byla i mimo budovu. Škola byla vybavena rozsáhlou rýsovnou, obsáhlou knihovnou, kde byly k dispozici veškeré lesnické časopisy v němčině, češtině či francouzštině, dále obsáhlou profesorskou knihovnou. (Více o škole, která byla na předním místě v Evropě – Sborník lesnické školy, Trutnov, řada I-č.1/1996.)

Po první světové válce nastává první velmi tíživé období, zejména z hlediska financování. Přesto se podařilo nalézt řešení, škola je zestátněna, studium se rozšiřuje od r. 1922/23 na čtyřleté, název školy se mění od r. 1925 na Staatliche deutsche höhere Forstschule in Reichstadt. Je převzat celý profesorský sbor i pomocný personál, škola opět se dále rozvíjí a posiluje svoje prvořadě postavení. Bohužel brzy nastává další kritické období spojené se zábořem Sudet a nastávající druhou světovou válkou. Škola je zrušena, v r. 1940 ukončuje studium posledních 22 absolventů. Profesorský sbor je „rozfoukán jako chmýří“, poslední ředitel Dr. Eduard Krča mění svoje jméno na Kirwald a v r. 1988 umírá ve vzdáleném Freiburgu i. B. Sbírký jsou převážně převezeny do Tharandtu, knihovna do Liberce, zbytek je ponechán devastaci. (Za období Zákup ukončilo studium 952 absolventů, v r. 1993 žilo ještě 60, z toho 7 z Česka. Na sněmu z r. 2004 klesl počet žijících „elevů“ na 29, z Česka již žádný.)

Po válečné odmlce pokračujeme v Trutnově

Válka skončila a co dále? Školní budova je díky vojenským záborům zcela devastována, poslední sbírky zničeny. Výnos MŠO sešit 13, str. 140 z 29. XI. 1945, č. A-143.526-VII potvrzuje schválení vládou o změnu Vyšší lesnické školy v Zákupech na školu s výukou s jazykem českým a přesun do Trutnova, kde se novým sídlem stala budova bývalé Knaben-Volks- und Bürgerschule. Zde škola sídlí dodnes, i když počet budov povýšil.

Od samých počátků začala pilná práce, která trvá do dneška, a to už je období dobře známé. I když de iure vše běží dále, de facto byla kontinuita mezi zbytečkem

absolventů nenávratně narušena, což snad zčásti vyrovná budoucí EU. Přesto bych si přál, aby na naše předchůdce nebylo zcela zapomenuto, máme ještě dluh v poznání jejich života, zvyků, zhodnocení vzdělání atd. Vždyť ti žijící dostali i ocenění z Německa formou uznání titulů lesních inženýrů. Snad i chátrající budovy někdy někdo obnoví, jak by si zasloužily!

Závěrem bych rád, aby se naše škola již nemusela více stěhovat – “do třetice to stačí”, – a aby se jí dostalo za úspěšnou práci s výchovou lesníků lepší pochopení od veřejnosti. A studentům přeji ty nejhezčí vzpomínky na dobu studia, dobu jejich mládí.

Dr. Ing. Eugen Král, CSc.
VOŠL a SLŠ Trutnov

110LETÉ BILANCOVÁNÍ

**Koncem školního roku oslavila žatecká Střední zemědělská škola
a Střední odborné učiliště významných 110 let**

Zemědělská škola vznikla v roce 1895 jako zimní zemědělská škola a byla spjata zejména s rozmachem chmelařství. Prvním ředitelem byl významný odborný pracovník Ambros Bauer. Druhá světová válka ukončila první padesátiletí zemědělské školy v Žatci jako školy německé. První český ředitelem se stal dr. Ing. Václav Zázvorka. V r. 1960 je škole přidělen statek v Měcholupech, který v některých letech dosahoval výměry téměř 700 ha. Koncem šedesátých let už škola nestačila kapacitně a začíná dlouhodobé úsilí s její přestavbou v dnešní moderní zemědělský vzdělávací ústav.

Dějiny žatecké zemědělské školy jsou přirozeně spjaty s vývojem zemědělství. V historicky krátké době došlo v zemědělství k převratným změnám, které v současné době značně přispěly k nezájmu o toto odvětví, i když je pro každou zemi tak důležité. Proto si současná ředitelka školy Ing. Eva Klímová se svým kolektivem za prvořadý úkol vytyčila zkvalitňování a popularizaci již zavedených oborů a rozšiřování oborů nových. Zemědělská škola v Žatci měla vždy dobré jméno po stránce odborné, zvláště dobré výsledky přinesly práce spojené se zakládáním chmelnic.

V současné době má Střední zemědělská škola a SOU v Žatci dva studijní obory. Agropodnikání se zaměřením na provoz a podnikání, tvorbu a údržbu zahrad, výrobu a zpracování zemědělských produktů, nově nabízí orientaci

na agroturistiku, chov koní, chov zvířat a ekologické systémy hospodaření. Druhým zajímavým oborem je Ekologie a ochrana krajiny.

Škola umožňuje svým žákům a pedagogům získávat zahraniční zkušenosti. Již 12 let spolupracuje s farmáři v Dánsku, dlouholetá je rovněž spolupráce se slovinskou zemědělskou a vinařskou školou, perspektivní je kontakt s výzkumným centrem v Itálii v Jižním Tyrolsku, kde mohou poskytnout stáž především studentům ekologického oboru.

Cílem a úkolem školy je, podle slov paní ředitelky, předat studentům maximum vědomostí, znalostí a praktických zkušeností. Chtějí, aby kvalita vzdělávání, výuky a vybavení přístroji byla na vysoké úrovni. Jen tak ze školy mohou odcházet absolventi, kteří budou dobře připraveni se uplatnit v různých oborech činnosti, např. v zemědělských organizacích, ve státní správě, v oblasti ochrany krajiny a životního prostředí a na jiných místech – jen tak z nich budou úspěšní zemědělstí odborníci, učitelé, právníci, podnikatelé, úředníci státní správy či soukromí farmáři. A že se to daří, se přesvědčují každý den.

Vybráno z webových stránek školy
www.zemskolazatec.cz

V době letních prázdnin a začátkem školního roku nás opustily dvě osobnosti zemědělského školství

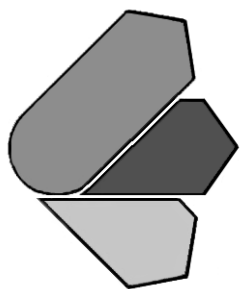
Dne 5. srpna odešel ve věku 72 let pan **Lubomír Pavlík** z Opavy. Působil jako úspěšný ředitel školního statku, který vždy usiloval o kvalitní praxi žáků. Byl rovněž aktivním členem redakční rady časopisu Zemědělská škola.

Pan RNDr. **Jaroslav Blažek, CSc.**, dlouholetý učitel, pracovník VÚOŠ (nyní NÚOV) a především ředitel Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR zemřel 7. září ve věku 68 let. Velmi se zasloužil o rozvoj zemědělských učilišť.

CONTENTS

Success of Agroinstitút Nitra at the Agrokomplex 2005 Fair	2
Schools at the exhibition Land the Provider	2
Modernisation, innovation, rationalisation	
Increasing the effectiveness of the educational process of teaching farming practicals at secondary agricultural schools	3
Extended session of the Editorial Board of the journal Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola (Agricultural School)	5
Interdisciplinary relations and their application to the drawing up of worksheets	
Worksheets are supplements to textbooks of biology	7
Food safety	
International conference, XII Expo Agroutil, Constanta, Romania	10
Training of managers	
Training of specialists who will provide information to applicants from the rural space about the preparation of suitable projects and possibilities of using money from EU Structural Funds	11
Success of Agroinstitút Nitra at the Agrokomplex 2005 Fair	11
Information service	
Representation of the European Commission in the Czech Republic	12
Environmental education in Japan	
Part I	12
Schools and information about them on the Internet – is the information always O. K.?	15
What a book told me	
Notes from a depository library	16
Modrá Archaeological Open-air Museum	
– an interesting tour across time to the past of this country ..	17
Hontianska Parade	
Festival of traditional culture in the municipality of Hrušov in Slovakia	19
Young breeders participated in a competition in Zvolen	20
Exhibition for educational purposes	
Photo exhibition „Open-cast mining of brown coal and reclamations“ in the campus of Secondary Agricultural School in Žatec	20
Ecologists in Kadaň	
6 th year of the competition focused on environmental problems for students of secondary schools	21
Bohumír Hušek	
Prominent personality of agricultural education	21
Rudolf Bächer	
History of agricultural machinery	22
One of our oldest schools	23
150th Anniversary of the forest school in Trutnov	24
Looking back to 110-year history	
Anniversary of the agricultural school in Žatec	26

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejším „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Kalendář ekologicky významných dnů – říjen 2005

- 1. 10. Světový den vegetariánství
- 3. 10. Světový týden zvířat
- 12. 10. Mezinárodní den za omezení přírodních katastrof
- 16. 10. Světový den výživy
- 20. 10. Den stromů
- 21. 10. Den původních odrůd jablek
- 24. 10. Den OSN

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZPI Praha

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
Ing. Igor Drobný, PhD., SZÁŠ Piešťany;
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice; Ing. Jan Kot, ISS Cheb;
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra;
Mgr. Drahomíra Kučírková, CSc., KPP SPU Nitra; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava; Ing. Josef Matoušek, MZe ČR;
Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slavík, CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR, Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora